

SZABÓ HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 8 korona, félévre 4 korona.

Szerkesztő és laptulajdonos

ULLMANN JÁKÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VII. ker., Csengery-utca 1. szám

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

VIKÁR BÉLA

Dr. HIRSCH TEOPHIL

MANGOLD BÉLA KOLOS

FŐMUNKATÁRSÁK

Iparostársak! Szövetkezeti emberek!

(U.) Husvét második napján a budapesti városháza tanácskozó termében kongresszust tartanak a termelőszövetkezetek kiküldöttei.

Ne hiányozzék innen senki sem, aki a szövetkezeti eszmét, annak gazdasági és szociálpolitikai fontosságát érzi. Aki tudja, hogy ez a mentőkötél, mely a vízbe fuló, pusztulásnak induló kisipart életképesé teszi. Ez az egyetlen ut, mely a kisiparosok tizezreit a kivándorlástól, a proletarizálódás rémétől, a végpusztulástól megmentheti.

Egy évtized lankadatlan munkájában megépítettük a szövetkezeti intézmény erős alapjait, kész a tervünk, melyen felépülhet a versenyképes, tőkeerős magyar ipar, a tömegtermelésre szervezett kézműipar. Látható egyszerű szemmel, raffinéria nélküli elmével is, hogy a józan munka, a szorgalommal párosult képesség, a rutinos vezetés mennyi milliárd anyagi nyereséget gyümölcsozne így szegény hazánknak.

Ezen világos törekvések, érthető, belátható érvek előtt mégis egy csökönyös akadály áll, mely maradi felfogással, szórszálhasogató óvatossággal, kicsinyes féltékenykedéssel akadékoskodik, megghusit minden munkát, minden szövetkezeti fejlődést.

Az Országos Központi Hitelszövetkezet ez az akadály, mely oly erősnek képzei magát, hogy az iparosság folyammá erősödött fluktuális törekvéseinek gátjaként képzei magát. Az elemeként kitörő elkeseredés óriási erőt kölcsönzött a szeliden hömpölygő, rendes mederben folyó törekvéseknek. De most már tovább nem állhat, nem stagnálhat ügyük.

Ez a kongresszus lesz erőpróbája annak, hogy a szolidárisan működő iparosság elitje, az öntudatos szövetkezeti emberek életösztöne, ragaszkodó hazafisága, nemzetgazdasági jólétre törekvő akarata erősebb-e az agrárius urak maradi ellenkezésénél.

Élet-halálharcunk első összecsapása lesz ez a kongresszus, melynek sikerét, akaratának érvényesülését már is biztosítja az, hogy Magyarország sajtója, az egész nyilvánosság igazságos jóidulata a mienk. S velünk lesz győzelmünk teljes megvívásáig.

Szövetkezeti kongresszusunkra jelentkezék mindenki, minden testület, valamennyi ipari szövetkezet és közös, együttérző munkával vitassuk meg eljárásunkat és jövőnk munkánkat.

És itt legyen mindenki, akinek kedves a magyar ipar reorganizációja és ipari életünk új utjának kiépítése!

Hátrább az agarakkal!

Az Országos Központi Hitelszövetkezet lapja, az Országos Központi Értesítő, a napilapokban megjelent, szövetkezeti közgyűlésünkről közölt tudósítások kommentárjaira válaszol egy „Támadás” cikkben. A naivitásokkal és berzenkedéssel spékelt cikk így szól:

Azt hiszem, nincsen ország a világon, ahol a sajtóval úgy vissza lehetne élni, mint Magyarországon. Majdnem mosolyogni lehetne afelett, hogy azt a nagy hatalmat: a sajtót, melyet elvei magasztosságánál fogva feltétlenül megbízhatónak, megközelíthetlennel kellene tartani, milyen kis emberek rángatják ide-oda, jobbra-balra, nem egyszer — a porba, a sárba. Azt hiszem, az általános tisztelet magaslatán álló főszerkesztő urak

sokszor maguk is csodálkoznának, ha tudnák, minő nem egészen tiszta indoknak, minő zavaros forrásnak köszönheti eredetét a lapjukban megjelenő némely szenzációs hír. Vagy csak naivitás ilyet hinni a szerkesztőről? Igazán a mesterséghez tartozik az ilyen? 40 és 50 esztendő előtt magasztosabb felfogásunk volt a sajtóról.

Ma ki nem elégitett dicsvágy vagy hatalomvágy, kiskaliberű emberek rögeszméi, rosszakaratu emberek népkörökben hatalmassá fejlődött szónoki tehetsége s abból eredő „beszélhetnék“-je elég arra, hogy egy szép napon a legtiszteletreméltóbb intézmény magát megtámadva lássa, megjámadva azoktól, akiken igyekezett minden időben segíteni, akiknek érdekében nem sajnált pénzt és fáradságot, megtámadva azoktól, akik által nem engedi magát kockázatos dolgokba beugratni stb.

Ez a képe azoknak a támadásoknak, amelyekkel a fővárosi lapok egynémelyike egy előttünk ismeretes konyhából eredő tudósítás alapján intézetünket megtámadta. Intézetünk, amely az Ausztriában, Olaszországban és az angol birodalom egy részében tervezett hasonló szervezeteknek mintául fog szolgálni, amit nem sok magyar intézményről lehet elmondani, méltóságán alulinak tartja a jelen cikkünk elején jelzett apró mal-kontensekkel polémiába bocsátkozni s a jelen esetben is csak arra szoritkozik, hogy a szemenszedett valót-lanságokat a leghatározottabban visszautasítsa. Ezek közül a legégbekiáltóbb hálátlanság színét viseli magán az az állítás, hogy mi a szépen működő budapesti szabószövetkezetet pangásra kényszerítjük, amiért az-

után a kormány felhivatik, hogy minket „megrendsza-bályozzon.“ Ha e szövetkezet szépen működik, ezt nekünk köszönheti, mert forgalmának kilenctizedrészét mi biztosítottuk neki önzetlen utánjárásukkal; ha vezetői tekintélynek örvendenek, ezt a tekintélyt mi szereztük nekik azzal, hogy mindenütt kidicsértük, egyszóval épen az ellenkezője áll annak, amit e szövetkezet hivatlan prókátora a lapokban előad s amit különben e szövetkezet elnöke, igazgatósága is dezavual, amennyiben az igazgatóság f. hó 23-án tartott ülésében a történt támadásokat indokolatlanoknak és sajnálatosaknak jelentette ki.

Végül még egy csodabogarat! A budapesti építőiparosok (itt a nagyiparosokról van szó) a múlt vasárnap közgyűlést tartottak s azon feláll egy vidéki ur, akinek az építőiparosok ülésén semmi dolga s ott ítéletet mond az Országos Központi Hitelszövetkezet működése felett. Képzeltető, a közgyűlés legjobban csodálkozott azon, hogy miképen kerül szóba az O. K. H. ügye az építőnagyiparosok közgyűlésén?!

Az indítványozó ott természetesen nem találta fel, hogy miért is haragszik ő reánk?

„Az Értesítő“, amelyben ezen kis cikk megjelent, az O. K. H. hivatalos lapja és mint ilyen, a méltóságos és kegyelmes igazgatóság szócsöve. Ezt az írást tehát egy újabb üzenetnek vesszük.

Az igazgatóság hivatalos lapjában a napisajtóhoz címzett rész reánk nem tartozik. A napilapok érdeme szerint majd elbánnak az agráriusok szekerét toló intéz-

Elmélkedések március idusáról.

A dicső nemzeti ünnep napja beköszöntött. Ország-szerte ez idén is fényesen ünnepli az ország a nagy napot és époly magasztos érzelmekkel ujitják fel a dicső küzdelmek, a vértanuhalált szenvedettek emlékét, mint minden évben és az ünnepélyek külsejében is kifejezésre jutnak a megváltozott viszonyok . . .

Fényes, lélekemelő lesz az ünnep és a polgárság áhítatos érzelmekkel fog visszaemlékezni a szép és dicső multakra . . .

A tavasz idusa hatványozottan fogja fokozni a szent érzelmeket — a szép tavaszt, madárdalos, nap-sugaras tündéerkertjével . . . ezt a poetikusan szép időszakot . . .

A tavasz, a rügyet fakasztó tavasz a maga szép, hatalmas varázserejével hódít természetben és emberi életben — virágot teremt a földön, bánatot és but oszlat az emberi lélekben — hat, teremt és csodákat művel.

Felidéz emlékeket az ifjukorról — szerelmet, szeretetet . . . mindent, ami szép és nemes . . . Felidéz bus és kellemes emlékeket; mert „az emlékek egy részét képezik az emberek bölcseségének — és jaj annak, akinek nincsenek emlékei!“

Virgil Aeneiséből citálok akkor, midőn a tavasz emlé-

kezetre ösztönöz — hol a hős kérdezi meglepetésében Andromach-et, Hektor nejét, midőn a rabszolganők sorában találkozik vele: „Vivis, an terra tegitus ossa? Csakugyan élsz-e vagy már a föld takarja csontjaidat?“

Mily hatalmas varázs az, melyet a tavasz idusa emberre gyakorol! . . . Zaklatott elménk pillanatra megpihen a dicső természet csodálatában, — kedélyünk nyugalma visszatér a madárdal hallatára . . . látva a pompázó virágrétet: kimondhatatlan érzés és vágy vesz erőt rajtunk, elménk és kedélyállapotunk nyugalmissága boldogít bennünket; erőssé teszi meggyőződésünket, acélozza idegeinket, cselekvésre, munkára serkent.

De mi sem tart örökké . . . a rövid derüt hosszú, rideg boru követi és mig ennek szomorúsága hosszan tölti el szívünket, rövid ideig élvezhetjük csak a lélekfelemelő derüt . . . követi ezt feltartóztatlanul, a mindent komor hangulatba ejtő boru, a természet tele átöleli a földet és az emberi lelket.

Miként tehát a természet következetességében uralkodik felettük, akképpen az emberi léleknek is megvannak törvényei, melyek — fájdalom — nem uralkodnak egyformán, következetesen. Mig a természet hatalmas uralmának ellentállani nem termett emberi erő,

ménnyel és kis Ertesítőjével és ki fogják oktatni arra, hogy egy százsorosan a nyilvánosság elé tartozó intézmény, mely törvénycikk alapján létesült, mely száz millió forintnál több összegben betétet stb. élvezett az államtól azon a címen, hogy a kisemberek javát szolgálja, fumigálhatja-e a nyilvános kritikát.

A mi címünkre küldött üzenetből a személyes támadásokat figyelmen kívül hagyjuk. Egy ilyen testületnek, melynek tagjai közt egy csomó diplomás, protekciós ur ül, akik a financiális, ipari ügyekhez keveset értenek, minket, a munka embereit, nem sérthetnek meg. Mi a közgyűlésre is a műhelyből jöttünk, napról-napra kezünk keresményével szerezzük meg kenyereinket, mi nem kaszinótagok, hanem a dolgozók társasága vagyunk. A munka embereit pedig nem vezeti sem hatalomvágy, sem beszélhetnék, hanem az igazságuk megvédése.

Ez az „írás“ azt mondja, hogy szövetkezetünk forgalmának $\frac{9}{10}$ részét és tekintélyét a központnak köszönheti. No, ezen csak mosolyognunk lehet. A szövetkezetünk munkájával, pontosan és kitűnően teljesített szállításaival szerezte tekintélyét, amekkorát s melyhez hasonlót az O. K. H. kebelében működő többi termelőszövetkezet nélkülözni kénytelen. Ha az O. K. H.-nek köszönhetjük és nem a munkánknak és európai színvonalu szaktudásu vezetőségünknek, ugye bár a többi szövetkezetek is elérték volna azt, amivel szövetkezetünk büszkélkedhetik. Nem nekünk, hanem az O. K. H.-nek van oka hálára, *hogy ezerszer meg-*

---

az emberek életharcát ezek idézik elő *emberi gyarlóságukkal.*

Mióta Livius Germanius római tanácsos egy millió sestestiusért megesküdt, hogy tulajdon két szemével látta, amint Caligula császár nővérét, Drussillát, egy közismert rimát, halála után az égbe szállították, — azóta az emberek mindenre képesek . . .

Fájdalom, az évszázadokkal történtek után az emberiség vajmi keveset változott! . . . Az egymást követő napsugaras tavasz a természetben csodákat művel . . . az emberi lelkek gyarlóságára nincs hatása a legragyogóbb tavasznak sem . . .

„Vándoréletünk változó folytában, nem használ a virágfakadás“ . . .

*

Tavaszi fényben ragyog minden, a természet újjászületésének örvend lelkünk . . . csak az emberek mosolygását nem látjuk őszintének! . . . Mily *meghazudtolása* ez a természet rendjének! A tavasz fényének ragyogása lélekemelő — az emberek egymáshoz való viszonya hamis — bánatot keltő . . .

Óh, vajha a tavaszt csodáló emberiség is megtudna változni! Vajha az egymás iránti szeretet ne hazug megnyilatkozása volna a vallást és hitet hirdető Isten képére alkotott emberiségnek!

Friedrich Ferenc.

tépázott tekintélyét a mi eredményeinkkel igyekezett kioperálni.

Ha támadták az O. K. H-t, akkor csak rámutattott a szabószövetkezetre és büszkeséggel verdeste kebelét az igazgatóság: Ez a mi alkotásunk! Mi türtük ezt a büszkélkedést, pedig éreztük, hogy szerénytelen az O. K. H., ha a mi eredményeinket az ő pénzüknek (?) vindikálja.

Akárhogy mosakodik az O. K. H., magát fehérre nem moshatja a vád alól, hogy a mi szövetkezetünk, következőképen az összes ipari szövetkezetek fejlődésének űk a kerékkötői. Hiszen lám, kilátszik a lóláb, ez a közlemény elárulja, hogy az országosítás ügyét „*kockázatos beugrasztásnak*“ deklarálja.

Hát jogosult-e a szövetkezeti eszmének propagálására és szövetkezeti intézmények vezetésére alkalmas-e az olyan igazgatóság, mely a világ legnagyobb, milliárdos eredményeket produkáló termelőszövetkezetek (lásd Anglia, Franciaország, Németország stb.) követését kockázatosnak, beugrasztásnak nevezi.

Ezek az urak ezzel a körülménnyel megmutatták a foguk fehérét és most már igen komolyan kell gondolkoznunk azon az alternatíván, hogy ha a kormány a törvény teljes szigorával meg nem rendszabályozna az ország adófilléreiből milliókkal segélyezett O. K. H., követeljük a törvényhozástól, hogy az 1898. évi XXIII. t. c. revízióját első feladatai közé sorozván, az ipari termelő, áruraktár és hitelszövetkezetek ügyét, rendezését és vezetését egy külön szövetkezeti központra bizza, mely számára az O. K. H-tel egyenrangú állami kedvezményeket és segélyt biztosítson.

A kisipar, a kézműipar élete, fejlődése és a külföldi import ellensúlyozása elsőrangú állami feladat, ennek mielőbbi rendezése intézményes alkotásokkal elodázhatatlan állami feladat.

És most mi mondjuk: Az O. K. H. reorganizálása eseten belül, ha ez nem volna rövid időn *belül* lehetséges, akkor annak keretein *kívül* intézzük halasztást nem tűrő fejlődési processzusainkat.

Csak arra vagyunk végül kíváncsiak, hogy a központ szírihangjaihoz és hizelgéseikhez hogy illik azon „cikk“ utolsó passzusa, mely az építőiparosok részéről történt támadást a mienkhez kapcsolván, azt mondja, mi köze az építőiparosoknak az O. K. H.-hez. Az O. K. H. ezzel vetette a súlykot a határba, a szenvedélyek ugaros földjére. Az építőiparosok ugyanis túl vannak azon gyengeségen, hogy az O. K. H. nehékes mult századbeli, antimodern apparátusát vegyék igénybe. De közülük van az O. K. H.-hez azon a címen, mely minden ipari testületnek jogot ad egy az ipari fejlődést gátló intézményhez, mely élvezi az enyém, a tied, a mindenki adófilléreiből összegyűlt kedvezményeket és segélyeket s amely semmiféle formában sem tesz eleget vállalt kötelezettségeinek.

Az O. K. H. tizenegy évi fennállása óta a nyilván-

nos kritika elől elbujhatott, most — ezt köszönje magának — hajánál fogva ráncigálja elő a sajtó, az ország iparossága, az egész nyilvánosság és a legigazságosabb számonkérő szék előtt várnak határozott feleletet a vádakra.

Feleletet, mentségeket meghallgatjuk, de a sértegetéseknek nincs helye. Most a leszámolás és beszámolás kéretik.

* * *

És még csak egyet. Az olyan intézmény, amely intézmény a *nép* eréből, lüktető véréből táplálkozik és hízik, amely intézménynek igazgatósága, hivatalnoki kara a *nép* filléreiből biztosít magának horribilis fizetéseket. Amely intézménynek fundamentumát a *nép* képezi, az olyan intézmény „hivatalos szócsövé”-nek vigyázni kell a tollára és a *népkörök* hatalmas szónokairól gáncsolólag írni nem szabad, mert azt még az „Értesítő” cikkirójának is tudnia kell, hogy a kereskedelmi kormány előterjesztésére a törvényhozás az 1.400,000 koronát a *nép* jólétének és hazánk iparfejlesztésének előmozdítására szavazta meg, nem pedig a bukott szövetkezetek deficitjeinek fedezésére. És ha a *népkörök* hatalmas szónokai a megszavazott milliókat a *nép* nevében a *népnek* kérik, akkor érvek és indokok helyett, ha az „Értesítő” cikkirója bakafántoskodik, a mi válaszunk az, hogy: Urak, nátrább az agarakkal!

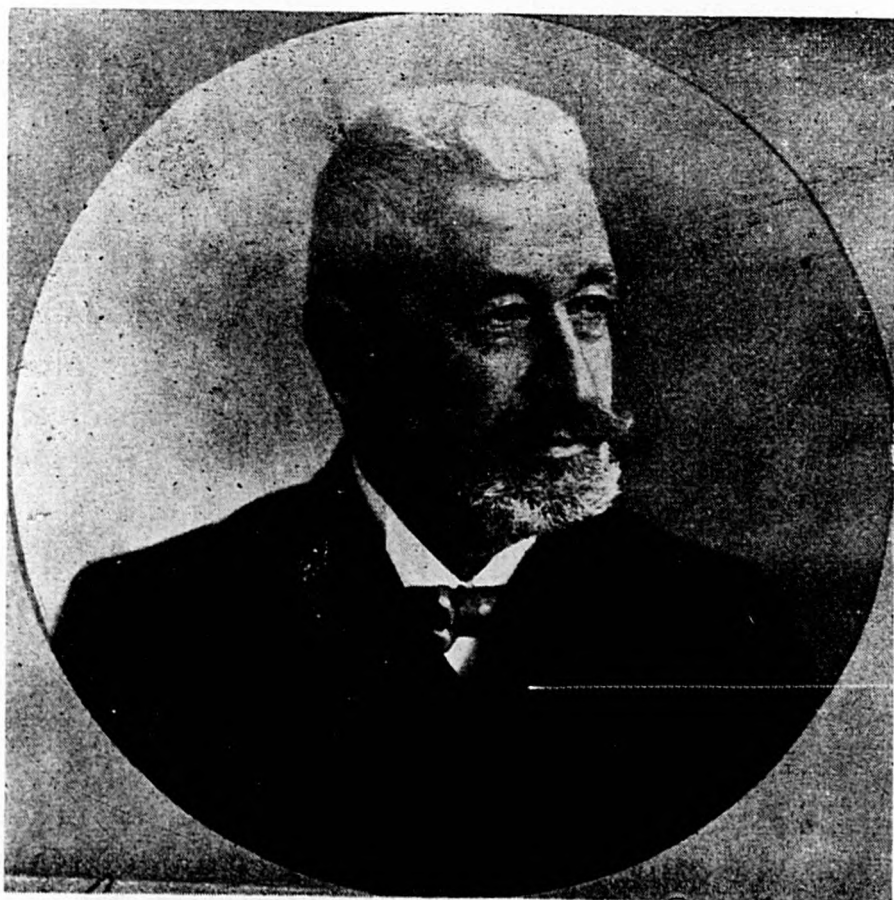
Ullmann Jákó.

Goreczky Zsigmond.

Ünnepély.

A Budapesti Férfiruha szabók Ipartestületének közgyűlése megható ünnepélylyé változott át. Ünneppé avatta közgyűlésünket azon ragaszkodás és nagyrabecsülés, amelylyel Goreczky Zsigmond iparhatósági biztos, valamint Cserna Lajos ipartestületünk érdem-

Id. Cserna Lajos.

dús elnöke iránt testületünk tagjai viseltetnek. Goreczky Zsigmond 16 évig volt testületünk iparhatósági biztosa. Előljáróvá történt megválasztása elszakítja őt tőlünk. Cserna Lajos 16 éve elnöke testületünknek, Beckmann Jakab és Varga Ignác alelnökök szintén birják tagtársaik bizalmát, tiszteletét és mi indittatva érezzük magunkat, hogy arcképeiket olvasóinknak bemutassuk. Az ünnepélyes aktusról gyorsírói jegyzet után közöljük a felszólalók és ünnepeltek következő beszédeit:

Varga Ignác alelnök: Mélyen tisztelt elnök ur! Szeretett vezérünk! A közgyűlés óhaját tolmácsolom akkor, amikor van szerencsém Téged, mint szeretett vezérünket üdvözölni újbóli megválasztásod alkalmából. (Éljenzés.) Nem ujság már ez mi előttünk, ez mintegy megszokott dolog és talán ha ellenkezőleg állana az eset, nem is tudnánk magunkat beleélni, annyira át vagyunk hatva a Te igazságos működésed, a Te érdemeid által, hogy már nekünk ez más-kép nem is esne jól. (Ugy van!) Amidőn a közgyűlés egyhangú határozatát tolmácsolom, hogy ismét szeretett vezérünkké emeltünk, én csak azt kívánom az Istentől és azt hiszem, hogy ez a tábor, amelyet ma itt láttál a közgyűlés alkalmával, egyhangulag kiáltják velem együtt, hogy éljen soká a mi szeretett elnökünk. és kívánom, hogy ha a jövőben ismét találkozni fogunk és ismét alkalmunk lesz Téged üdvözölni, akkor is egy szívvél-lélekkal kiáltsuk, hogy a mi ősz generálisunkat az Uristen sokáig éltesse. (Zajos éljenzés.)

Cserna Lajos elnök: Szeretve tisztelt kartárs Urak! Amidőn csekélységem irányában ez a rokon-szeny megnyilatkozott, mélyen érzett hálámnak adok kifejezést és nagyon köszönöm ezt a kitüntetést. Programot nem mondok, mert az én multam azt hiszem elegendő program. Tartozom azonban t. kartársaimnak azzal a köszönettel, hogy működésem alatt mindig támogattak, mert csakis azért lehetett nekem igazságon kormányozni, mert egy olyan egészséges és odaadó tábor állt mellettem, hogy azoknak a segítségével közmegelegedésre intézhettem a testület ügyét.

Első sorban kell köszönetemet nyilvánítanom a mélyen t. iparhatósági biztos urnak (Éljenzés), aki megkönnyítette az én néha nagyon is nehéz feladatomat. Másodsorban hálás köszönetemet kell nyilvánítanom elnöktársaimnak, valamint az előljáráságnak, mert csakis az ő összhangzó közreműködésükkel lehetett nekem feladatomnak megfelelni úgy, hogy ma t. kartársaim bizalma újból csekélységemben összpontosult.

Fogadják t. kartársaim forrón érzett hálanyilatkozatomnak kifejezését és én ígérem, hogy úgy mint eddig, ezentul is, minden időmet és tehetségemet arra fogom irányítani, hogy a lehetőség határán belül és amennyire a törvények megengedik, a testület tagjai minden várakozásának mindenkor megfelelhessenek (Zajos éljenzés.)

Spitz Lajos: T. Közgyűlés! Mielőtt eltávoznánk innen, ahol egy évnek a keserveit és panaszait elkeseregtük, ahol a szivünkben duló érzelmeinknek hangos szóval adtunk kifejezést, meg kell emlékeznünk arról, hogyha majd újból visszatérünk, nem találunk itt valakit, aki velünk egybe van forrva, akit 16 eszendő velünk szorosán összekapcsolt, aki 16 esztendei

Varga Ignác.

Beckmann Jakab.

munkássága alatt a testület tagjainak az érdekeit mindig szem előtt tartotta és a § szavát a sziv szeretetével kötötte egybe. Ezt a férfit nem fogjuk itt találni, mert el fogja szólítani közülünk a kötelesség hívó szava és ugyancsak ebben a helyiségben fogják Őt megtisztelni bizalmukkal a fővárosi bizottsági tagok. Már előre mondhatom ezt, mert a meggyőződés mint egy hang és egy ember foglal mellette állást és én már előre tudom és érzem, hogy — bár fáj az elválás, de viszont örömmel tölti el a szivünket az a tudat, hogy az, aki 16 esztendeig küzdő bajtársunk volt — előre fog lépni és minket itt hagy. Nem hagy itt egészen, hisz hivatali felebbvalónk lesz, az ő kezébe lesz letéve továbbra is a testület felügyeletének e joga, de mint iparhatósági biztost már mi többé nem üdvözölhetjük, mert kell, hogy elmenjen, elhivja a kötelessége és mi itt maradunk árván. Itt hagy bennünket, de hogy szivünkben egy igaz érzést, egy becsületes, meleg érzést, amely összekapcsolt bennünket ezen 16 éven keresztül.

Tizenhat év, Uraim, több mint másfél évtized és ez a 16 év nem volt a pihenés ideje, sem a rózsák esztendeje, hanem a harcok és a küzdelmek évei voltak. (Igaz! Ugy van!) A legcrősebb, legveszélyesebb és a legrettenetesebb harcok zajában Goreczky Zsigmond iparhatósági biztos mindig mellettünk volt lan-kadatlanul, érte őt bár támadás alulról vagy felülről, jobbról vagy balról, azért ő azt a fogadalmat, azt a barátságot, azt a szeretetet, amelylyel minket egy szerződés kötött egymáshoz, a becsületes emberek kéz-szorító szerződése, soha életében nem másította meg, mindig ennek az iránynak, a becsületes, igaz, egyenes iránynak volt a követője, mindig átérezte a szegény kisiparosok elnyomott, keserves és sanyaru helyzetét

és együtt gondolkodott és együtt érzett velünk. Tehát most, amidőn el kell válni tőle és meg lesz fosztva az ipartestület egy ilyen igaz, őszinte barátjától, nem mulasztható el, hogy a Budapesti Férfiszabóipartestület összességének nevében ne fejezzem ki legőszintébb szivből jövő köszönetünket (Élénk éljenzés), hogy ne fejezzem ki igazi nagybecsülésünket, amidőn ezen a másfél évtizeden keresztül a magyar iparosságnak napszamosait olyan önzetlenül, becsületesen és köztisztviselőhöz méltóan szolgálta. (Éljenzés.) Midőn elmegy tőlünk, ígéretet és fogadalmat teszünk itt, hogy elfelejteni nem fogjuk őt soha, szivünkbe és lelkünkbe fogjuk zárni, mint a becsületességnek, az igaz érzésnek és a férfiaságnak a jelképét és itt ígérjük és fogadjuk, hogy minden körülmények között Goreczky Zsigmond emlékének, Goreczky Zsigmond működésének igaz, őszinte tisztelői leszünk, rajongó hivei és barátai maradunk és kérjük őt is, hogy tartson meg bennünket is a jóindulatában, hogyha felettes hatóságunk is lesz, karolja fel a mi elnyomott iparunk érdekeit ugyanazzal az ügybuzgalommal és igaz szeretettel, mint amelylyel eddig felkarolta.

Engedje meg a Mindenható Uristen, hogy számos éven át működjön a magyar ipar fejlődésére, Budapest székesfőváros felvirágoztatására és családjának örömére. (Élénk és hosszantartó éljenzés. Taps.)

Goreczky Zsigmond iparhatósági biztos: Mélyen t. Közgyűlés! A válás bármilyen körülmények között történik is, mindenkor fájdalmas, mindenkor kellemetlen érzést fakaszt az ember szivében. Nem tud az ember a férfi álláspontjára helyezkedni, nem tud erőt venni magán, mert bizonyos megszokottság vesz rajta erőt. De nem is helyes kitétel a megszokottság, hanem a rokonérzésnek, a polgári baráti érzületnek, annak a megtisztelő viszonynak, amely közöttünk fennállott, van bizonyos mélyreható érzése, amely az embert nem hagyhatja hidegen.

Tény az, hogy másfél évtizedet meghaladó működésem alatt csakugyan láttam sok vihart, sok bajt, mondhatom talán kellemetlenségeket is, az is igaz, hogy ezekből kifolyólag személyemet nem egy ízben támadás is érte, de ezek mind oly természetű dolgok, amelyek elmúlnak, amelyeket egy férfi sohasem vesz annyira érzékenyen, hogy azért a kötelelességteljesítést felváltaná azzal a könnyebb érzéssel és azzal a könnyebb tudattal, hogy elvégre is nekem nem kell ezt a dolgot folytatnom, ha nem akarom, bennem azonban bizonyos fokig az akaraterő megvan, engemet támadásokkal, engemet oly természetű inszINUÁCIÓKKAL, amelyekre nézve az én köteletségem teljesítéséből kifolyólag a lelkiismeret szava teljesen megnyugtat, hogy helyesen cselekedtem, nem egykönnyen lehet kiütni a nyeregből, nem pedig azért, mert én tudom, hogy amit cselekedtem és cselekszem, mindig a legjobb akaratomból, a legőszintébb szivvel, odaadással és igaz érzülettel cselekszem, mindig keresem a békés

hangot, mindig keresem a megnyugtatót, mindig igyekeztem kiegyenlítő köve lenni ennek a társadalmi közületnek, amely a Férfiszabóipartestület nevet viseli. A hosszú együttlét megérlelte bennem azt a tudatot, hogy a hatóság emberének egyáltalában nem kell a törvény és a szabályok rideg szakaszaihoz alkalmazkodnia, hanem a törvényt és a szabályokat úgy kell kezelnie, hogy azokat a szive hangjain adja tudomására mindenkinek (Éljenzés) és igyekezzék jobb meggyőződésre, jobb belátásra bírni mindazokat, akik talán vagy eltévelyednek, vagy más felfogásnak hódolnak és hála Istennek, eltalálván ezt a hangot, büszkén mondhatom, hogy én nyugodt lélekkel távozom erről a helyről.

Bizonyos fokig kellemetlenül érint kedves Spitz barátom bucsuztatása, mert eltekintve az érzélem megnyilatkozásától, még egy be nem fejezett dolog előtt állunk, habár talán a közhangulat oda tendál és azt látszik igazolni, hogy a vélekedés és az érzelemnyilvánítás talán tényekkel is be fog igazolódni, mégis egy kissé feszélyezve érzem magamat még a bucsu pillanatában is, ami nem frázis és nem tudom, hogyan mondjak köszönetet, mert amint látják tényleg meg is vagyok hatva.

Nekem nehezen esik a távozás az Önök köréből, csak az a vigasztaló rám nézve, hogy ez a polgármester ur akaratával is találkozik és ő bölcs belátása szerint akként fog határozni, hogy engem meghagy a IV. ker. előjáróság élén, akkor ez a kapocs nem fog megszűnni, de még meg sem lazulni közöttünk. (Éljenzés.) A Férfiszabóipartestület, de Budapesti összes iparossága is számíthat az én csekélységemre, számíthat az én kevés tudásomra, minden jóakaratomra és ez a tudat nem teszi annyira nehézé a válást, mintha más formában nyilvánulna meg, amit egyelőre nem is tudhatok, azonban ha úgy lesz, ahogy én is óhajtom, — mert ez az óhaj bennem is megvan, mert másfél évtizeden keresztül való működés az iparosság körében nemcsak a szeretetet és rokonszenvet növelte, hanem a rokonérzésen felül az iparosság bajainak megértésére való képességet is megteremtette — és ha ebben a helyzetben szolgálatára lehetek az iparosság összességének, de nemcsak annak, hanem mindenkinek, akinek bármi tanácsra vagy támogatásra van szüksége, nálam nyitott ajtóra fog találni. Én senkit magamtól ridegen elutasítani nem szoktam, ez amugy sem szokásom, de most ünnepélyes ígéretet teszek arra vonatkozólag, hogy bárki az én t. polgártársaim közül, akiket szeretett barátaimnak is nevezek, ezuttal fordulhat hozzám bármily kérdésben, bármily irányban, nemcsak ipari dolgokból kifolyólag, vagy azokkal kapcsolatosan, de még ha magánügyeiben is akarják kikérni az én csekélységem véleményét, még arra is mindenkor számíthatnak. (Éljenzés.)

Méltóztassanak tehát ezt, ebben az ünnepélyes percben tett nyilatkozatomat olybá venni, mint amelyet

szivem mélyéből fakadólag jelentettem ki, egyuttal pedig fogadják el halám és köszönetem nyilvánítását azért az igazán önzetlenj azért a soha el nem felejtendő barátságos érzületért, amelylyel az én személyemmel szemben mindannyian, kivétel nélkül viselkedtek: az én szivemben a keserűség még azokkal szemben sem marad meg, akik esetleg ellenem voltak.

Az Isten áldását kérem Budapest főváros összes iparosságára, az Isten bő áldását kérem a Ferfiszabóipartestület minden egyes tagjára és kívánom, hogy az anyagi helyzetük, az erkölcsi és társadalmi helyzetük is fejlődjék úgy a maguk, mint szeretett családjuk boldogságára. (Szünni nem akaró éljenzés és taps.)

Kiket válasszunk?

Néhány megjegyzés a kamarai választások mozgalmához.

Emberemlékezet óta divik Budapesten és széles ez országban mindenütt, hogy fontos közgazdasági intézmények vezetésében nem az érdekeltek küldöttei, hanem a méltóságra és kitüntetésekre vadászók képezik a többséget. Ezért van az a fonás, hogy a Budapesti kereskedelmi és iparkamara is többet ünnepel, mint dolgozik, hogy oda a sok ezer kisipari aktualis mozgalmaknak hire se jut, még kevésbé történik ott gondoskodás a kisipari nyomorúság megszüntetésére.

Ha a kamara évi jelentéseit vizsgáljuk, bankok, gyárak, vállalatok kereskedelmi érdekek istapolásáról hasábok szólanak. S kisiparról — mintha a kamara területén kisipar és feneketlen bajok rettenetes halmaza nem volna, — hallgatnak, semmibe vettek.

Ezen az anomálián segitenünk kell. Az ország szivében működő kamarának kell megadni a jövőben az impulzust, ez legyen a folyó mozgalmaknak leg-erősebb támasza és erkölcsi, anyagi sulyával segitenie kell emberfeletti nagy ujjáteremtő munkáját, a kisiparosok anyagi törekvések szolgálatában álló intézményeit.

Itt az ideje, hogy beviessük oda akaratunk, céljaink szószólóit. Elkövetkezett az idő, mikor a kamara választóközönségének mintegy 75%-át kitevő kisiparos-ság osztályának kiválóságait beválaszthatja a kamara tagjai közé azért, hogy azok ott az elhanyagolt kisipari érdekeknek szószólói lehessenek.

Itt a választás napja. A kisiparosság tömött, szervezett hadsora nem állhat, mint eddig tette, a nagyipari érdekeltség slepphordozójának. Megtanultak a kisiparosok ezrei a maguk lábán járni és a maguk fejével gondolkozni.

E tény demonstráljuk és bizonyítjuk, ha az iparkamarai választásokon minden kisiparos a kisiparosság egyeteméből alakult végrehajtó bizottság listájával szavaz.

Legyen most már vége az opportunus politikának, a nemtörődömség káros következményeit előzzük meg gerinces eljárásunkkal. Lépünk az urnához és szavazzunk ezrével a kisipari érdekek szószólóira, akik vér a vérünkből, hus a husunkból.

S Z E M L E.

Iparosjelölt.

Az országgyűlési képviselők választását megelőző kortes-mozgalom megkezdődött. Megindultak az üresfejúek, a munkátlanok, az urhatnámság népe, hogy a mandátumot elcsaklizzák a gyanutlan választóktól nagyhangu ígéreteikkel. Az iparosok, kongresszusi határozataikhoz hiven mindenütt szervezkednek és egy tömött blokkot alkotnak abból a célból, hogy iparosjelölteket támogassanak. Igen szép eseményről számolhatunk be. A képviselőválasztásokra a békésmegyei gyomai kerületben a földmivelők és iparosok választási szövetsége iparost jelölt. És pedig olyan férfit jelöltek, akinek tudása, jelleme őt az elsők közé emelte. A Szabómesterek Országos Szövetségének elnökét, *Kriszhaber* Leót, fővárosi szabótársunkat a jelölte, aki a jelölést az endródi gyűlésen, ahol több száz emberből álló hallgatóság volt jelen, elfogadta. Beszéde a kisemberek gazdasági programja, melynek tengelye a munka és a kenyér biztosítása. A dolgozók szövetsége bizonyára diadalmas győzelemre viszi *Kriszhaber* Leó zászlaját.

Március idusán.

Az ország minden zugában kegyeletos ünnepet tart a szabadságszerető magyar nemzet. 62-ik évfordulója e nap annak a március tizenötödikének, melyen a dolgozó nép fia parlamenti nélkül, sőt annak ellenére, letépték a sajtó láncát és a hatóság engedélye nélkül kimerte nyomtatni a lánglelkű apostoli költő forradalmi írásait. Megtartották az első engedély nélküli gyűlést, kiszabadították a népjogok iparos martirját, *Tancsics* Mihályt. 62 év mult azóta, külsőségekben sokat változott a világ, a társadalom, de tartalmában az élet ma is a régi rossz. A nyomor, a munkanélküliség, a kisemberek pusztulása még nagyobb mérveket öltött, sőt a szabad emberek tizezei kénytelenek elhagyni az országot, kivándorolni. Mert ugyan vannak tételes törvények, melyek egyéni szabadságot biztosítanak, de anyagi függetlenséget csak minden ötödik ember számára adnak. A milliók nagyrésze rabja a nyomorúságnak. Mi okozta? — Egyesegyedül az, hogy ez az ország megmaradt mezőgazdaságból élő országnak. Ipari fejlődés nélküli nyomorországnak, melynek országgyűlését a fiskális-viták, a nagybirtokok körüli gond foglalja el. Ezek az országgyűlések a modern nyugati államok ipari életéből tanulni nem akartak . . .

Uj választás lesz. Itt a küszöbén állunk. Ezen a napon megint folyik a hazug szóáradat, a nagyhangu ígéretés. Iparosok! Tanultatok-e a mult példáin, megtanultatok-e, hogy csak akkor változik meg az ipari nyomorúság, ha az országgyűlés gondja, figyelmessége az ipari érdekek felé terelődik? Ezt csak az iparosélet ismerő, munkából élő képviselők tudják kivívni. Ez a március legyen egy új fogadkozás napja, hogy ha jelöltünk van, aki vér a vérünkből, azt minden más tekintet nélkül győzelemre segítsük.

Uj termelőszövetkezet.

Örömünkre szolgál, hogy a szövetkezeti emberek társadalmá ismét gyarapodott egy igen erős, kiváló gárdával. A szövetkezetünk közgyűlésén megjelent czeplédi szaktársak hazamenvén, oly intenzív agitációt fejtettek ki a szabóipari szövetkezet létesítése és szervezése érdekében, hogy a múlt hó 24-én megtartott alakuló gyűlésen, mintegy hetven elhatározott szaktárs mondotta ki nagy lelkesedéssel a megalkulást. A gyűlésen a budapesti közgyűlésen megjelent küldöttség nevében Bátor Gábor iparostársunk számolt be a történetekről. Tárgyilagos birálatában az a meggyőződés vert gyökeret, hogy az országosításért folyó nagy harc az egész ország minden kisiparosát érdekli, sőt egyenesen létérdeke. Erre a legjobb bizonyíték lesz, hogy az Országos Központi Hiteszövetkezet makacskodására azt válaszolja a szabóság egyeteme, hogy ezrével lépnek be a szövetkezet kötelékébe. A lelkes beszéd mindenkit elragadott. Ullman Jákó tartott részletezett előadást arról, hogy mi a szövetkezet, mi a szövetkezeti ember kötelessége, milyen fontos a közzgazdasági és társadalmi missziója a szövetkezetnek. A megvívandó küzdelem esélyeit vázolta és kijelentette, hogy csak győzelemmel végződhetik ez a harc. Végül *Bálint* Menyhért szakoktató ellenőrző országosítás egyik leglelkesebb egyénisége tartott lelkesítő beszédet, mely után a szövetkezet megtartotta alakulását és ideiglenes vezetőséget választott.

Az uzsorások körmei közt.

A zágrábi királyi törvényszék e héten Ciátrisz Bélát egy évi fogházra ítélte. Zsarolás és uzsora volt ennek az urnak a mestersége. Ezt pedig a horvát királyság szabóin praktizálta. Banküzletének hangzatos hirdetéseit százával, ezrével küldte a szabóknak, melyben olcsó kölcsönt helyez kilátásba számlák, rendelőlapok ellenében. És a szegény szaktársak ezrével akadtak horogra. Egy 80—100 koronás jó követelést — mert a hiéna csak ilyeneket eszkomptált — 30—40 koronáért vett át, persze a követelést rögtön behajtotta, a fennmaradó összegeket pedig elszámolta a szövetkezeti uzsorások metódusa szerint. A csekély 5—600%-os uzsorát négy évig üzte, miglen 14 agyonnyomoritott szabó feljelentést tett a feketelelkű hiéna ellen. A feljelentéshez csatlakoztak a rendelők közül hatan, akiket fizetésre a legrettenetesebb fenyegetésekkel kényszerített. Midőn a bíró megkérdezte, miért csak a szabókra utazott, jókedvűen felelte: „Mert a szabók a legkönnyelműbb hitelezők és a legostobább adósok.“

KOVALD PÉTER és FIA vegytisztító-cég felhívja a szabóiparosokat, hogy a nála készített, végeztetett vegytisztítások után, a szokásos kedvezményeket adja. Külföldön is elismert kitiűő vegytisztítási móddal, bármely ruhadarab a legrovidebb idő alatt tisztittatik. Főüzlet és gyár: Szövetség-utca 27. Telefon 58—45.

Hymen.

Brucker Elzát eljegyezte *Horovitz Jenő* Budapesten.

Szabók bálja.

A Szabóiparosok és egyenruhakészítők köre által a Vigadó disztermében rendezett bál várakozáson felül sikerült. A körök vigalmi bizottságai, Körmöczy László és Hauszbeek János bálelnökökkel fáradságot nem ismerve, mindent elkövettek a bál sikere érdekében. Buzgalmukat siker koronázta. A vigadó diszterme este 10 órakor kápráztató fényben tündökölt. A villanyfénynél csak a hölgyek szemei villogtak szebben és igazán bájos volna megállapítani, hogy a garde-mamák, a fiatal menyecskék, avagy a szebbnél-szebb leányok járták-e tüzesebben a táncot. Egész estén át jókedv uralkodott. A szabóiparosok öregei, az egyenruhaszabók fiatal-ságával versenyezve törekedtek mulattatni a nagy számban megjelent hölgyeket. Nem egy bájos leánykától, de még a garde-mamáktól, sőt a papáktól is hallottuk elhangzani ama kivánságot, hogy: „bárcsak ez az éjszaka Szent György napig tartana“. Az első négyest 196 pár táncolta.

A megjelent asszonyok névsora:

Adler Mórné, Bossányi Edéné, Böhm Ferenccné, Berger Lajosné, Balga Jánosné, Braun Lipótné, Braun Józsefné, Csapó Vilmosné, Csomor Gyuláné, Cziffer Ignácné, Czerha Jánosné, Drahorad Károlyné, Denits Józsefné, Eri Ferencné, Fodor Ferencné, Frey Henrikné, Gitting Andrásné, Goldstein Simonné, Gotteszmann Ábrahámné, Golovits Dánielné, Hartman Samuné, Hirsch Theofil dr.-né, Hopfinger Józsefné, Hidassy Mihályné, Hanicz Mártonné, Hollaender Ábrahámné, Hauszbeck Jánosné, Ikstein Salamonné, Irád Antalné, Javorek Ignácné, Klein Ignácné, Krámer Jánosné, Kellermann Károlyné, Klein Lipótné, Körmöczy Lászlóné, Kulcsár Miksáné, Kopsics Károlyné, Kovács Adolfné, Kovács Mártonné, Krizsek Jánosné, Lengyel Józsefné, Maravkó Józsefné, Mucska Lászlóné, Müller Ignácné, Nagy Imréné, Nagy Ferencné, Neumark Jakabné, Oláh Ist-

GERGELY PÉTER

IV., KORONAHÉRCÉG-UTCA 3. AZ UDVARBAN JOBBRA.

Ajánlja: I. rendű férfi és női kül- és belföldi szöveteit a legmértányosabb árban.

Szabóiparosok 20% árengedményben részesülnek

vánné, Puskás Gergely, Pálffy Józsefné, Polszter Antalné, Papp Pálné, Rózsaviz Adolfné, Stern Mórné, Schück Mihályné, Szabó Simonné, Szabó Lajosné, Spitzer Árminné, Theisz Dánielné, Tibor Samuné, Ullmann Jákóné, Vanya Mihályné, Veisz Lipótné, Veisz Ignácné, Veisz A. Jánosné, Wagner Henrikné.

Leányok: Beck Kató, Beckman Elza és Sári, Csertán Mariska, Drahorád Margit és Irma, Drozd Ilus, Frey Annus, Golovits Mariska és Mancika, Hauser Annuska, Hollaender Rózsi, Hidassy Lenke, Haunicz Margitka és Ilonka, Irád Margitka, Katona Erzsike és Matildka, Kovács Lenke, Gizike és Mariska, Köszler Erzsike, Kohn Elza, Kramer Mariska, Ligeti Etel, Leaner Ilus, Lakatos Irmus, Lederer Rezsinke, Müller Esztike, Meiszner Etel és Adél, Pehn Antónia, Polszter Lujza, Rózsaviz Erzsike és Leontin, Steiner Erzsike, Steiner Juliska, Sipkai Erzsébet, Schuch Antónia, Szabó Mariska, Thauszig Rózsi, Wilhelm Magda, Wagner Annus és Mariska, Weiszstein Margit, Weisz Margit, Weisz Katica.

Nyilvános nyugtázás.

A Szabóiparosok és Egyenruhakészítők Köre által 1910. március hó 6-án a Pesti Vigadóban rendezett bálon fölülfizetni szivesek voltak:

50 koronát: Misoga Sándor, Schöffler János, Rétai Imre, Gyárfás Gyula.

40 koronát: Buday Gyula, Lajta Henrik.

30 koronát: Szabóiparosok Szövetkezete, Spitz Bernát.

25 koronát: Petrovics Mladen.

20 koronát: Vikár Béla, Gelléri Mihály, Vécsei Hugó, Lázár József, Weiner Henrik, Wollák Soma.

15 koronát: Körmöczy László.

10 koronát: Major Márton, Bálint Menyhért, idb. Cserna Lajos, Balogh B. Lajos, Kovács Adolf, Hirzsek János, Fodor Ferenc. dr. Hirsch Teophil, Klein Ignác, Árvai Sándor, Adomek Józsefné, Szántó Árpád, Hockl Miklós, Steiner István Stenczel István, Horváth György, Hertzka Gusztáv, Koleszár János, Vitéz Aladár, Palkovits Pál, Drucker Géza, Holczer Simon, Singer és Társa, Neumann M., Krausz Adolf, Tóth Józsefné, Spitzer T. és fia, Kovald Péter, Nobel és Szabó, Pádár József, Büchler és Rauschnitz, Koch Miklós, Erdélyi és Társa, Hartmann Sámuel és fia, Krisztháber Leó, Biró István, Pál János, Drozd János, Első budapesti betegsegélyező pénztár.

8 koronát: Beckmann Jakab, Rosenblüth József, Stein Samu, Taub Adolf, Szabó Simon, Beck Mór, Balga János, Golovits Dániel, Nagy Ferencz.

7 koronát: Mucska László, Varga Mihály, Neufeld Soma.

6 koronát: Poór László, Maroffkó József, Hanitz Márton, Fehér Sándor, Oláh István, Theisz Dániel, Tiroff Antal, Pálffy József, Spitzer Ármín, Jircsik József, Weisz Ignác, Fröhzeitig Gábor, Nagy Imre, Vučenik István, Goldstein Simon, Gotteszmann A., Neumark Jakab, Kapos József, Krausz és Társa, Tibor Samu, Garfunkel Salamon, Benedek Béla, Göttler Vilmos, Leheti István, Klein Lipót, Gittling András, Harmath Dániel, Iritz Adolf, Rózsaviz Adolf, Ziffer Ignác, Adler Mór, Fleischmann Samu, Fürst Ignác, Fischer F. La-

jós, Österreicher Adolf, Stern Mór, Braun Lipót, Csapó Vilmos, Puskás Gergely, Hopfinger József, Fehér Imre, Grúskownyák István, Lengyel József.

2.60 fillért: Schmidt Sándor.

5 koronát: Adler Lipót, Lebovits A., Bissai Pál, Denits József, Ullmann Jákóné, Danca István, Kovacsécs Milenkó, Berger Lajos, Krauszpek Ferencz, Csomor Gyula, Flock Antal, Lenner Nándor, Benedek Zsigmond, Farkass Iván, Kammer Mariska, Kohn Armin, Kiss István, Lackner István, Edelmann Jakab, Barol M., Mikuska András, Kern Pál, Schwarcz Lajos, Záborszky Imre, Simon Ferencz, Ledermann Mór, Mahrer Adolf, Adámi Jakab, Fried J., Váradi Béla, dr. Lukács Mór, Guttenberg Mátyás, Feuerstein Manó, Weisz és Vidor, Bucskó Sándor, Császár József.

4 koronát: özv. Spira Adolfné, American House, Bodnár József, Szokolai Lajos, Weisz Lipót, Hanitz Ilonka és Margitka, Papp Pál, Skolenyik József, Medve Adolf, Rabek Gáspár, Obendorfer Flóris, Weisz Adolf.

3 koronát: Berkovits Dezső, Szőke József, Hlinka Jenő, Steiner Gábor, Vadász Károly, Laufer Fülöp, Klein K., Verli János, Gyurits Pál, Papp Sándor, Váli János.

2 koronát: Weisz A. János, Guttmann Jenő, Huszár Gyula, ifj. Mohl János, Magyar Sándor, Hecht Mór, Szokol András, Kajdácsi István, Jäger Henrik, Fehér Lőrincz, Makkai József, Petrovics János, Rozgonyi János, Gyarmati Lajos, Bick István, Fodor Lajos, Jansói Andor, Binder Mihály, Greif András, Bollinger Boldizsár, Csikós Lajos, Kelemen Károly, Lederer István, Janák Vencel, Bálint Vencel, Pakesz Gusztáv, Brecka Sámuel.

1 koronát: Gindl Ferencz, Nagy István, Csövits Bogdán.

60 fillért: Tarnóczy Imre.

50 fillért: Unmuth Gergely.

A nemesszivü adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja
A rendező-bizottság.

Lapunk tisztelt előfizetőit felkérjük, hogy hátralékos tartozásaikat rendezni és előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek. Egyben tisztelt olvasóinkat kérjük, hogyha szerkesztőségünkhöz bármily ügyben fordulnak, szivesen állunk rendelkezésükre, azonban levélben csak akkor válaszolunk, ha 10 filléres válaszbélyeget mellékelnek.

Egyben jelezzük, hogy a lap főmunkatársai: Vikár Béla szövetkezeti-, Mangold Béla Kolos szak- és divat-, dr. Hirsch Teophil jogi cikkekkel fogják gazdagítani a Szabó Hirlap hasábjait. Munkatársaink: Bednár János Kassa, Könyves Tóth Kálmán Békés-Csaba, Berta Pál Orosháza, Gyepes Gergely Gyula, Tellmann Béla Brassó, Vecseri Sándor Szentés, Sörtey Jenő Nagykanizsa, Szabó István Makó, Dávid Lajos Sopron és minden városban levő tudósítóink azon lesznek, hogy a Szabó Hirlap országos hívtását minden téren teljesithesse.

A szalap fegyver — iparunk ellenségeivel szemben.

Tű és Cérna

Közli: Mangold Béla Kolos.

A gyapjuszövet drágulásának oka.

Mi magyarok nem győzünk eléggé panaszkodni a felett, hogy napról-napra minden drágább lesz és nem tudjuk magunknak megmagyarázni annak az okát, hogy a folyton fokozódó drágaság dacára nem kapunk pénzünkért jobb portékát, mint azelőtt.

Pedig ha kitekintünk a nagyvilágba és megfigyeljük, hogy mi történik a világpiacokon, a honnét a mi szükségleteinket kielégítő legtöbb árut kapjuk, akkor láthatjuk, akkor láthatjuk, hogy mi tulajdonképpen a világpiacok legeslegutolsó vásárlói vagyunk, mert a világpiaci portéka legjavát, azaz a legdrágábbját mohó kapzsisággal ragadja magához Amerika, Franciaország és Anglia. Az, amit mi veszünk és kapunk, az — hogy egy nálunk jól ismert kifejezéssel éljünk — nem más, mint a világpiacon megmaradt alkalmi, hogy ne mondjuk selejtes parthie-áru.

Ez pedig azért van így, mert mi nem vagyunk abban a kedvező helyzetben, hogy az említett országok által összevásárolt legeslegfinomabb portékáért, a mi fogalmainkat messze tulszárnyaló szédítő magas árakat fizethessük. Hogy csak egyetlen egy kis példával illusztráljuk a mondottakat, megemlítjük a múlt év szeptember havában megtartott londoni gyapjuárverést.

Míg 1908-ban 240,000 bál nyersgyapju került ott eladásra, 1909-ben csak 90,000 bál állt a nagyszámban megjelent vevők rendelkezésére. Ezt az óriási — de aránylag mégis kis készlet kilencztedrészét az első félórán az amerikai, egytizedrészét pedig az angol és francia piac vásárolta meg.

Amerika tul van a gazdasági krizisen és ott be rendezkednek ismét a fellendülés és felvirágzás áldást hozó idejére. Gondos és előrelátó, a nép jólétével törődő, sorsát és boldogulását szíven viselő kormányok ott elkövetnek mindent, hogy naggyá tegyék az Egyesült Államok iparát.

A mindjobban beözönlő angol és német kész gyapjuszövetekre 85⁰/₁₀-os kizorítására vámm vettetett ki, miáltal az amerikai gyapjuszövípar oly hatalmassá fejlődött, hogy egymaga megvásárolhatja a világ összes gyapjukészletét saját szükségletének fedezésére.

A gomblyukvirág színe.

Elegánsan öltözködő uriember mindig olyan színű gomblyukvirágot viseljen, mint amilyen zsebkendőt hord magánál. Ez a kis összhang igen jó izlésre vall, változatossá teszi a gomblyukvirágot és a divatférfiut fölmenti attól, hogy mindig egy és ugyanazon fajta virágot tűzzön ki.

Automobil-öltözet.

Tudjuk ugyan, hogy az élvezettel járó automobil-sport művelése arra készíti a sportférfiut, hogy egészen különleges öltözködési módot kövessen, — mégis a mostani automobil-ruhák nem felelnek meg a követelményeknek, — mert csunyák és egészségtelenek; egészségtelenek pedig azért, mert csaknem tulnyomóan kifordított szőrméből és bőrből készülnek. Az emberiség régen kinőtt a barlanglakók szokásaiból s így a szőrcsuhából is, — miért is valóságos merénylet volna a civilizáció ellen, hogyha visszakalandozva a régi le-tűnt korszakba, — most megint divatba akarnók hozni az állatok szőrének viselését.

Az előre haladott huszadik század kifejlett gyári-para és magas fokon álló technikája, bizvást mellőzhetné ezen kezdetleges ruhadarabokat s teremthetne olyanokat, amelyek külső szépségük mellett az egészség követelményeinek sokkal jobban felelnének meg.

Feltehetjük ezt annál is inkább, mert több párisi orvosi szaktekintély, kísérletezés alá véve a jelenlegi automobil-ruhákat, oda nyilatkozott, hogy azokat ki kellene küszöbölni a használatból, — mert nem lukacsosak s ezáltal az emberi test hőmérsékletét körülbelül két fokkal növelik és hogyha valaki huzamosabb ideig visel ilyen ruhát, — akkor valósággal lázas állapotba esik. Igaz ugyan, hogy az orvosok azt mondják, hogy a láz veszélyét némileg ellensúlyozza az, hogy az automobil-sportot üzőknek igen sok levegőben van részük, ami némileg ellensúlyozza a bőrruha rossz hatását, de azt teljesen mégsem szünteti meg.

Falkavadász-toilette.

A falkavadászatnál club-tag a club színeinek megfelelő kabátot visel. Ki mint vendég vadászik, fekete zsaketben, szürke breachesben és fekete kemény kalappal jelenjék meg. Általános szabály, hogy a club-tagok zöld kabáthoz cilindert, vörös kabáthoz fekete bársony sisakot viselnek.

Esti viselet.

Esti ruhák közt a frakké a főszerep. A frakk viselése lehet kötelező vagy föltételes. Ha a frakk kötelező, akkor kabát, mellény és nadrág ugyanazon szövetből legyen. Hogy a nadrágon van-e zsinór vagy nem, (ha van, akkor csak keskeny lehet), hogy a frakk gallérján matt vagy fényes selyemtükör van-e vagy egyáltalában semmi sincs, az egyéni izlés dolga. Amilyen elegáns az egy- vagy kétsoros, jól mosott, mély kivágású fehér piké- vagy angol vászonmellény, olyan izléstelen viselet a fehér selyemmellény. Vastag, zömök természetűek lehetőleg kerüljék a fehér mellény viselését, mert ez még szélesebbnek tűnteti föl alakjukat.

Szövetkezzünk országosan.

Szövetkezésben rejlik az erő

A rochdale-i becsületes uttörők története

Írta: G. J. Holyoake.

Franciából fordította: Vikár Béla.

VI.

Ekkor Lancaster grófságban Toad Lane-ban* a rochdalei plébániai kerületben alapított „Becsületes Uttörők Szövetkezete” elhatározta, hogy az üzlete berendezése végett 1000 fontra van szüksége. Ezt az összeget pedig 1000 részvény segítségével kell előteremteni, minden részvény 1 font s egy részvényesnek sem szabad 4 részvélynél többet birnia. Ha azonban 1000 fontnál többre lenne szükség, egy tag vehet ötöt is.

A társulat keletkezésekor meg volt engedve, hogy a tagok bármely számú részvényt jegyezhetnek, amely az 50-et nem haladja túl, de nagyon kevesen voltak azok, akik ezen szerencsével élhettek volna, de a hivatalnokok (alkalmazottak) azt a parancsot kapták, hogy minél előbb vásárolják meg az 50 fontos részvényeket és az összes tagok, akik négynél több részvényvel bírtak, arra kényszerítették, hogy a fölösleget eladják egy fontért darabját a társulat hivatalnokainak, akik ezen ügylettel megvoltak bizva.

Ha azonban a tagok egyike foglalkozás nélkül marad, részvényeit az igazgatóknak vagy más tagnak eladhatja, oly intézkedések alapján, amely megengedte, hogy részvényeikért magasabb árt kaphassanak. A felvételnél minden tagnak ki kellett jelenteni, hogy képes és hogy kötelezi magát arra, hogy 4 drb 1 fontos részvényt átvesz és hogy minden részvény után heti 3 pennynyi vagy 1 shillingnyi befizetést eszközöl. Ezenkívül kötelezte magát arra, hogy *minden nyereséget és kamatot ott hagy felszaporodni, mindaddig, amíg a jegyzett négy részvény kifizetve nincs.*

Azok a tagok pedig, akik a befizetéseket elhanyagolták, birsággal sujtattak; kivételt képeztek, akiket valami szerencsétlenség ért, betegek vagy munka nélkül voltak.

Ha a tagok valamely szerencsétlenség által sujtattak, eladhatták az összes részvényeiket, kivéve egyet.

A társulat alapszabályai, amelyek először 1844-ben lettek kinyomatva, lassanként javításokra szorultak, de már minden utólagos rendelkezés csiráját magában foglalták. A tagjelölteket formálisan kellett ajánlani; be kellett jelenteni nevüket, lakhelyüket és foglalkozásukat s csak a gyűlés vette fel.

A szövetkezet főtisztviselői voltak: az elnök, pénztáros és a titkár, ezenkívül 5 igazgató, 3 felügyelő és a számvizsgálók.

A főtisztviselőknél és az igazgatóknál minden csütörtök esteli 8 órakor össze kellett gyülekezniök a választmányi (bizottsági) teremben a Yorkshire Streetben* (a Yorkshire-i utcában). Ekkor minden bejegyzett társulatnak a törvény értelmében a pénzkezelés tekintetében szigorú szabályok voltak elrendelve, kellett tehát, hogy ők is megóvják azt a pénzt, amellyel még nem rendelkeztek.

Egy intézkedése van azonban az alapszabályoknak, mely jellemző és igen megszívlelendő: kimondták azt, hogy *minden évben*, azon hét keddjén, amelyre a *szövetkezet* megnyitásának évfordulója esik, *egy ebédet fog adni*, személyenként 1 shillingért (1 kor. 20 fillérért). Azonban már 1847-ben az ebéd helyét a szokásos tea pótolta, melyre a szomszéd szövetkezeteket is meghívták.

Elrendelték, hogy a raktár a közönségnek hétfőn és szombaton este legyen nyitva; hétfőn 6—9-ig, szombaton 6—11 óráig. Ezen szabályokhoz szigorú büntet-

* Ejtés: Tad lén.

* Ejtés: Jorksir Sztrít.

téseket csatoltak. Az igazgatókat $\frac{1}{2}$ shillinggel büntették elmaradásuk esetén, ugyanannyi büntetést szabtak a felügyelőkre is. Ebből tehát az tűnik ki, hogy ha a főtisztviselők (igazgatók és felügyelők) távol maradtak, a szövetkezet csak fél (angol) koronával érezte magát megkárosítva. A jövő azonban azt bizonyította, hogy *többet értek* annál a szerény összegnél, amelyet ők *maguk szabtak meg magukért*. Igazgatásuk alatt a tagok száma rohamosan gyarapodott, úgy, hogy a következő évben a boltot több napon és órán át kellett nyitva tartani:

Hétfő	este 4— 9-ig
Szerdán	„ 7— 9-ig
Csütörtökön	„ 8—10-ig
Pénteken	„ 7— 9-ig
Szombaton	„ 1—11-ig

1846. február 2-án el lett határozva, hogy szombaton délután (midőn az angolok már rendszerint nem dolgoznak) a tagok gyűljenek össze tanácskozássra, ami azt mutatja, hogy a dolog kezdett érdekesebbé és bonyolultabbá válni és hogy több figyelmet igényeltek, min amennyit a takácsok napi munkájuk után rájuk fordíthattak. Ugyanazon év októberében a szövetkezet kezdett kivágott húst árúsítani. 1846-tól 1848-ig a társulat pangási és közinségi időszakot szenvedett át, de mégis haladt, lassan ugyan, de biztosan. Az 1846-ik év folyamán a tagok száma alig növekedett, de tőkéje felszállott 252 font 7 shiling és $1\frac{1}{2}$ penny összegre és az utolsó évnegyedben heti bevétel már 34 fontot tett ki.

Tudjuk azt, hogy a balsors esetén a tagoknak meg volt engedve, hogy részvényeiket, kivéven egyet, eladhassák. Az 1847. évben rossz volt a takácsok keresete és sokan a tagok közül eladták fölös üzlet részeiket. Semmi sem bizonyítja tehát a társulat szilárdságát, éltrevalóságát jobban, mint az, hogy éppen a kereskedelmi, ipari válság közepette e szűk időkben, amidőn az élelem is drága volt, szaporodott gyorsan a tagok száma. A megszorult szűkölködő emberek keresték az eszközt, amely nyomoruságukból kiségitethné, felismerték az előnyöket, amelyeket a szövetkezet nyújthat és felvétethették magukat, ha belépésükkor 1 shillinget és minden héten 3 pennyt fizetnek. Ennélfogva sokan ragadták meg az alkalmat. A szövetkezetet ez felbátorította és ösztönözte a további erélyes munkálkodásra. 1847. év végén már 110 tag volt, a tőkéjük 286 font 15 schillinget és $3\frac{1}{2}$ pennyt tett ki, a heti bevétel pedig 36 font volt. A tőkének gyarapodása és a hetenkénti bevétel nem szolgáltatott ugyan jogot a dicsekvésre, de megnyugtató és örvendetes az, hogy a *szövetkezet éppen a legrosszabb időkben emelkedett*, amidőn a jóslatok szerint meg lehetett volna bukni, tönkre menni. Világos lett tehát, hogy a kooperatív, vagyis együtt és közremunkáló szövetkezet *lassan haladt, de biztosan*. A társulat történetének következő feljegyzése már biztatóbb. A viharos 1848. év, a tagok

számának gyarapodásával kezdődött. Sem a külső forradalmak, sem a belső izgatottságok vagy bajok nem tudták megakadályozni ezen bölcs és békés vállalatnak emelkedését. A szövetkezet most 140 tagból állott, a tőke felszállott 397 fontra és az utolsó évnegyedben a heti bevétel 80 font volt; ez tehát 44 fonttal feljebb szállott.

A régi bolthelyiség kicsiny lett az üzletek lebonyolítására, úgy, hogy a szövetkezet az egész háromemeletes házat kibérelte. Ettől fogva már *nem a szövetkezet járt a tagok után, hanem nekik kellett járulékaikat hetenként egyszer szombaton a boltba vinni a pénztáros kezéhez*.

1849-ben a szövetkezők száma folyton gyarapodik. A második emelet gyülekezési helyiségül szolgált. Augusztus 24-én el lett határozva, hogy egy bizottság, melynek tagjai James Nuttal, Henry Ireen, Abraham Ireenwood, George Aderoft, James Hill és Robert Taylor* urak valának, üzletet nyit könyvek, hirlapok és ujságok elárúsítására és hogy ennek a jövedelme a gyűlési terem könyveire és hirlapokkal való ellátására szolgáljon. 1849. végén a tagok száma 390, a tőke 1193 font 19 shilling és 1 penny, a heti bevétel pedig 179 font volt.

A következő évben Rochdaleban a társadalmi béke egy régi ellensége mutatkozott. A vallásos elem arra törekedett, hogy kizárólagos legyen. A tagok gyors szaporodása oly embereket gyűjtött össze, akiknek evangélikus álláspontjaik voltak, de akik nem neveltettek a gyakorlati türelmesség iskolájában. Fogalmuk sem volt annak szükséges voltáról, hogy kollegáiknak meghagyják azon szabadságot, amelyet ők önmaguk számára igényeltek és a gyűlési terem vasárnapi bezárását ajánlották ugyszintén a vallásos vitatkozások megtiltását. A szabadelvű és szabad kooperátorok, akiknek az eszük, jóakaratauk és szívéük teremtette azon anyagi előnyöket, amelyeket most a tagok élveztek, elleneztek a korlátozást. Többre becsülték az erkölcsi szabadságot az anyagi nyereségnél és nem nézhették rettegés nélkül *ezen egyetértést felbontó végzetteljes irányt, mely annyi néptársulat felbomlásának volt már okozója és tönkretévője minden haladásnak*. Ezen kérdés a vitatkozás tárgyát képezte az 1850. évi február 4-én tartott közgyűlésen. Mi a fő mozzanatot, amelyeket hozunk, keltjeikkel is ellátjuk, mert ezek jellemző napjai a szövetkezet történetének. A fön említett napon, a szövetkezetben el lett határozva, hogy alkalmas időben és kellő módon minden tagnak szabadságában áll bármely tárgyhöz, amely a gyűlés értekezletét vagy vitatkozását képezi hozzászólani, és hogy minden tárgy el lesz fogadva a megvitatásra, feltéve, ha az, az előadásra alkalmas.

(Folytatjuk.)

* Ejtsd: Dzsémsz Nattel, Henry Irin, Ebrehem Grinudd Dzsordzs Edhroft, Dzsémsz Hill, Róbert Téler.

Ipartestületi-egyesületi ügyek.

Ipartestületi közgyűlés.

A Budapesti Férfiruhakészítők Ipartestülete február 28-án tartotta 24. évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében. A gyűlés lefolyása mindvégig emelkedett hangulatu volt.

A gyűlést jellemzi, hogy az évi jelentést, mely hű képét adta az ipartestületi vezetőség hűségének, igen komoly vita követte. A vitában a felszólalók elismeréssel emlékeztek meg arról az organizáló munkáról, mely ipartestületünk életének egészséges fejlődését hatalmasan elősegítették.

Csak a betegsegélyző ügye keltett egy kis vihart. Pócza Péter kákán csomót keresett. S állítólag talált is. Azt állította, hogy az elnökség félrevezeti a tagokat, midőn tudtukra adja, hogy a kisiparosok, az üzleteknek dolgozó szabók közül azok, akik egy munkással vagy tanonccal dolgoznak is, bejelentésre nem kötelezhetők.

Pócza Péternek természetesen az irni-olvasni tudó közgyűlési tagok megmagyarázták, hogy az az értesítés érthetően közli a betegsegélyző-pénztárak küldötti közgyűlésének határozatát, amely ha nem is véglegesen — de időlegesen — a kisiparosok betegség esetére való biztosítására vonatkozólag úgy döntött, mint azt az ipartestület évi jelentése közli. A Munkásbiztosító Országos Hivatal, mely előtt ez a határozat véglegesítés végett van, egészen biztos, hogy ezen módon, a méltányosság követelményei szerint intéz el.

De Pócza Péter elsírta ezen örvek alatt az összes fizetési keserveket, a vele történt igaztalanságokat stb. No hát ez igazán nem volt méltó egy mesterhez, hogy heti 8 kr. fizetés megszüntetése miatt keseregjen. Igen helyesen mutatott rá Ullman, midőn kijelentette, hogy a szabóiparosok nem reflektálnak humanitásra, alamizsnára. Nem az üzletesektől kikoldult méltányosságra, hanem tételes törvényekbe foglalt jogok megállapítására és végrehajtására van szükség.

A közgyűlés igazán fényes tanujelét adta a titkosan történt választás utján, hogy milyen szeretettel ragaszkodik ősz elnökünkhöz, Cserna Lajos szaktársunkhoz, aki e tisztségét bölcsen, férfias egyenességgel töltötte be. A titkos szavazás egyhangulag ismét őt választotta ipartestületi elnökké Frenetikus taps volt a

válasz arra az egyszerű kijelentésre, hogy ezt a tisztséget ugyanazzal a szeretettel tölti be továbbra is, mint gyakorolta eddig is.

A tanonc-kérdés ügyében magvas eszmecserét folytatott a közgyűlés. A levegőben volt valami, ami az új idők modern iparosságát lelkesítette. A főlshálások egyértelműen oda konkludáltak, hogy a szabóipar ezen mulhatatlanul szükséges intézményét a legrövidebb idő alatt létesíteni kell.

Meg kell emlékeznünk a derék adakozókról is, akik gyönyörű levelekben írják, hogy adnak, áldoznak a szegény munkaképtelen szaktársak alapjára, amennyit tehetségük szerint adhatnak.

A nagylelkű adakozók névsora a következő: *Drucker* Géza alapítványát 200 koronával gyarapította és most összesen 2150 koronát tesz ki, *Laufer* Fülöp tiz év alatt befizetendő 200 koronát, *Weisz* János 10 éven át befizetendő 100 koronát, *Leheti* István vendéglős 200 koronát adományoztak az aggkori és munkaképtelenek számára szolgáló segélyalapnak. A szabóság köszönete, a jövőbeni hálás megemlékezésre lesz jutalmunk.

A közgyűlés gyönyörű rendje a derék rendezőség érdeme. Volt még egy igen szép ünnepélyes aktus. *Goreczky* Zsigmond iparhatósági biztost, ki ezuttal utoljára vett részt a hatóság képviselőjében közgyűlésünkön, mert kerületi előjáróvá választották, bucsuztatta lelkes beszédben Spitz Lajos és mi sem igazolja fényesebben *Goreczky* Zsigmond és a szabók lelkületeinek összeforradását, mint az, hogy Spitz beszédének hatása alatt úgy *Goreczky*, valamint a szabók könnyes szemekkel váltak el egymástól. Közgyűlésünk részletes tudósítását lapunk következő számában közöljük.

Megválasztották: Elnöknek id. Cserna Lajos. Rendes előjárósági tagokul: 1. Benedek Béla, 2. Berényi János, 3. Budai Gyula, 4. Fodor Gusztáv, 5. Fried Vilmos, 6. Gyárfás Gyula, 7. Klein Lipót, 8. Koch Miklós, 9. Körmöczi László, 10. Österreicher Adolf, 11. Poór László, 12. Stenczel István, 13. Szabó Simon, 14. Szabó János IV., 15. Taub Adolf, 16. Pozsgai György Pótagokul: 1. Vitéz Aladár, 2. Danca István, 3. Ziffer Ignác, 4. Roth József, 5. Kiss István, 6. Schlesinger Sándor, 7. Kranovitz Sándor, 8. Adler Mór, 9. Eck Flórián, 10. Molnár Vince, 11. Kohn Ármin, 12. Ixner János. Számvizsgálókul: 1. Lajta Henrik, 2. Klein Ignác, 3. Wolf Béla, 4. Noszlopi Henrik, 5. Simon Ferencz II. (Budai).

KLEIN MIKSA

BUDAPEST, VI., KIRÁLY-UTCZA 40. sz.

Mindennemű szabókellékek dus raktára.

Olcsó szabott áruk!

Olcsó szabott áruk!

WATTA GYÁRI RAKTÁR.

A Szabóiparosok körének közgyűlése.

Csendes ünnepe volt a Körnek. Huszadik rendes közgyűlést tartotta. *Bálint* Menyhért elnök lelkes beszédben emlékezett meg erről a nevezetes évfordulóról.

Elnök: Huszadik rendes közgyűlésünk a küzdelmek idejébe esik. Kialakulóban van az ipartörvény modern alapokra helyezése és a termelőszövetkezet országosítása. Nem kisebb gondot okoz a bérvizonyok rendezése. Épen ezért kerültük a külső fényt és bensőségteljes, lelkes együttérzéssel csak itt a mi szűk körünkben emlékezünk meg az elmúlt két évtizedről.

Egy ember életében husz esztendő a fejlődés, a gyarapodás korszakát foglalja össze. Körünk életében is ez a husz esztendő az ifjuság, a tudás és erőgyűjtés korszaka volt, melynek mesgyéjéről a férfikor alkotó, jövőt alapozó utókornak a munkálkodó ideje következik.

Ha áttekintünk a husz esztendő eseményein, látjuk, hogy a kör derekasan oldotta meg a feladatát. Ugy a gazdasági, miként a társadalmi szervezés művét végezte nagy igyekezettel és kellő sikerrel.

Fájdalmasan kell azonban bevallanunk, hogy ha a kör fáradhatatlanul végezte is feladatát, eleget nem alkottunk. Nem a vezetőségen mult, nem is a tagokon, hanem a szabóság indolenciája volt az ok, amiért ma nem a legnagyobb örömmel és jóleső elégedetlenséggel, hanem rezignációval tekintek a jelen munkásságára.

Sok százan vannak, akik egykedvűen várják, hogy amíg mások existenciájukat vetik latba, sem időbeli, sem más veszteséget nem sajnálva fáradoznak a közjóért, addig ők várják a részüket. És kiveszik részüket az anyagi sikerekből is anélkül, hogy kisujjukat megmozdították volna. Ezeknek a Patópáloknek meggyőzése lesz a legközvetlenebb feladatunk. Azt akarjuk, hogy az egyesült szolidáris táborban vállvetve küzdjön az egész szabóiparosság a maga érdekeiért.

Ha a siker még késik is, meglesz. Hét évi vezetésünk sikereire nézünk és bizalmunk nem csökken, hogy betetőzhessük otthonunkat azzal a ténynyel, hogy itt egyesítve dolgozzék az ország szabóiparossága.

A közgyűlést megnyitom.

Ullmann Jákó főtitkár: Tisztelt közgyűlés! Egyesületünk 20 évet futott be rögzös pályáján. Küzdelmek közt alakult. A szabóiparosok nemtörődömségét volt hivatva megtörni. Budapesten élő harmadfélezer iparjoggal rendelkező szabót társaséltre szoktatni, köztük szolidaritást teremteni, ezt a súlyos feladatot vállalta magára egyesületünk.

Szűk helyiségben, egy kisdud csoport fáradozott a nemes célok szolgálatában. És munkájukat, amennyire 20 év alatt lehetséges volt, kellő siker koronázta. Egyesületünk az ipartestületi életbe, a mi szakiparunk hivatalos forumán, a kisipari érdekek hivatott képviselőit

helyezte el, a bérvizonyok rendezésében döntő szerepet vitt, kulturális haladásért és az anyagi kérdések megoldásáért folytonos munkával érdemelte ki sok száz tagtársunk bizalmát. Egyesületünk volt a kisipari nyomor megszüntetésére létesített modern intézménynek, a Termelőszövetkezetnek propagálója, megalakítója s annak felvirágoztatásában fáradhatatlanul közreműködött.

A kör mai vezetősége hét év óta áll egyesületünk élén. Programját a maga teljességében ugyan meg nem valósíthatta, hiszen ahhoz még sok-sok év rendszeres munkája szükséges, de annak legfontosabb részét elvégezte. És pedig ma már e tető alatt, ebben a tágas modern egyesületi helyiségben együtt van és közös, testvéri egyetértésben működnek körünk égiszé alatt az összes szabóipari szakmák.

Az egyesítés művét, melynek nehézségeit vázolni se kell, majd a jövő évtized szolidáris munkája fogja csak áldásaiban beigazolni.

Az 1909. évről, bevalljuk, nem tudunk még se azzal a jóleső örömmel beszámolni, melyet szeretnénk volna. Érezzük, hogy a kör belső munkájából hiányzott az intenzivitás. Amilyen őszintén valljuk ezt be, épp oly rideg egyszerűséggel tárjuk fel igazi okait.

Az első ok, hogy az új helyiségbe költözés, az elhelyezkedés igen sok időt vett igénybe és ez az év bizony csonka év volt. Sokkal súlyosabban esett a mérlegbe azonban az az általános nagy munkahiány, drágaság, ipari pangás, mely az egész vonalon elkedvetlenítette legjobbainkat is és a gazdasági küzdelem nehéz napjaiban alig volt idő, még parányi sem volt ahhoz, hogy kulturális és intenzív társadalmi munkát végezhesünk.

Ez az év a védekezés éve volt. Minden igyekezetünk oda irányult, hogy meglevő javainkat megtarthassuk, kifelé a körön kívül álló, indifferens tagtársak bevonására agitációs munkát nem végezhetünk. De volt még ennél is nagyobb ok.

Ez évnek legnagyobb eseménye a Szövetkezetünk országosítására irányuló törekvésünk és agitációnk. Nem kell magyaráznom, hogy milyen fontos dolog, hogy az általános ipari pangás és nyomoruság megszüntetve legyen és hogy kulturális munkánk csak a jólét emelkedése útján törhet utat. A kör vezetősége, mint apostolok járták be az országot, hogy az országosítás ügyét proponálják.

Amint körünk beléletének hiányosságán észlelhetnek a t. tagok és szaktársak, annak pedantja és ellenértéke ott van a számtalan vidéki szövetkezeti alakulásban és velünk együtt való szolidaritásban. Körünk ezen az uton a központja lett az ország szabóiparosságának s ha a szövetkezet vizsgáltságában sikereket értünk el, azt elsősorban is körünk érzi meg, mely a szövetkezeti emberek százaival fog gyarapodni.

A vezetőség tagjait, akik vidéki körutakon végezték a nagy munkát, itthon nem helyettesítette senki.

Ehez nem volt anyagi erőnk. Általában a 8 koronás tagdíj csekély volta az adminisztratív teendők külön ellátását is alig engedi. Épen csak annyi, hogy a helyiség, fűtés, világítás, meghívások költségei fedeztessenek. Igen természetes, hogy amint az Angolországban és a művelt nyugaton is van, a fejlődött szövetkezetek tudni fogják kötelességeiket otthonunk fentartása és felvirágoztatása iránt.

Kedves kötelessége e jelentésnek megemlékezni arról, hogy körünk pénztári kezelésében és könyvvezetésében teljes rend honol. Szövetkezetünk aligazgatója vállalta magára ezt a nehéz gondokkal és sok fáradsággal járó munkát és Tibor Samu titkárunkat, könyvvezetőnket ezért köszönet illeti.

Körünk vezetősége, mint szövetkezeti tagok, az országosítás munkájában oroszlánrészüket kivették. És a mult heti itt lefolyó szövetkezeti közgyűlés akként határozott, hogy az országosítás érdekében folyó agitációt, a szövetkezeti kongresszus rendezését és vezetését ránk bizza. Ezt a kötelességet vállalván, a vezetőség a jelentés keretében a következő javaslat elfogadását kéri.

„Utasítsa a közgyűlés a megválasztandó vezetőséget, hogy az Országos szabóipari szövetkezet, valamint a szakipari központ felállítása ügyében országos kongresszust hívjon össze, melynek lefolyása alatt 500 tagu küldöttséggel demonstráljon a kereskedelemügyi kormányánál, hogy ezeknek megvalósítása országos érdek, mulhatatlan szükség, mely egyuttal követelje, hogy az 1908. évi költségvetésben megszavazott másfél millió koronából ezen intézmények részesítsenek“.

T. közgyűlés! A vezetőség a kör pénztári ügyeit a következőkben tárja fel. 1909 április 30-ról fennmaradt pénztári készlet 51 korona 16 fillér. Tagdíjakban befolyt 779 kor. 30 fillér. A mulatság jövedelme 132 kor. 30 fillér. Adományok 44 kor. 46 fillér, Varga Ignác adománya 50 korona, Bálint Menyhért adománya 600 korona. A kiadások részletezése: Nyomtatványok stb. 179 kor. 10 fillér. Orsz. Iparegyesületi tagdíj 20 kor. Házbér, házmester díj 1310 korona. Szövetkezeti üzletrész törlesztés 30 korona. Egyéb költségek 45 korona 98 fillér.

Az összes bevétel	1663 kor. 22 fillér,
az összes kiadás	1585 „ 08 „
pénztári maradvány	78 kor. 14 fillér.

T. közgyűlés! A vezetőség működésének ezen hü tükrét, igazságos krónikáját tárja a t. tagtársak elé, várva a kritikát. Köszöni a vezetőség a tagok bizalmát és odaadó támogatását, mely lehetővé tette ezt s ha nem is fényes, de kellő eredményt. A vezetőségnek, — bárkik legyenek is a következők — adassék az utasítás, hogy ezen az uton haladjon tovább a szabóipari érdekek védelmezése útján és körünket tegye azon ideálunk megvalósulásává, hogy egyesítve

a szabóiparosság egyetemét, annak valóságos otthona, társadalmi, szociális és kulturális forumává fejlődjék. Tisztelettel kérjük jelentésünk és zárszámadásunk tudomásul vételét.

Stenczel István: A jelentést kifogásolja. A kör nem tartott elég gyűléseket. Hibáztatja az elnökséget, hogy az nem áll a tagok rendelkezésére.

Blau Rezső hasonló szellemű felszólalása után *Steiner József* azt javasolja, hogy a kör indítson tárgyalást az Üzleteknek Dolgozó Szabók Szövetségével a szövetség módjainak megbeszélésére.

Fodor Gusztáv és Östreicher Adolf adatokkal igazolja, hogy a szövetséggel ebben az irányban folytatott tárgyalások mindig meggyűsultak. A szövetség tagjai ezeket a tárgyalásokat arra használták fel, hogy a Kör vezetőségét a legdurvább inzultusokkal támadják.

Bálint Menyhért elnök rámutat a szövetség vezetőségére és ugyancsak hiábavaló időfecsérlésnek tartja a tárgyalást.

A közgyűlés a jelentést elfogadja, a felmentvényt ez elnökségnek megadja. A szövetkezeti kongresszushoz a kör egyhanguan hozzájárul.

A Kör tisztikara választatott meg ezután. A tisztikar a következő:

Elnök: Bálint Menyhért. Alelnökök: Körmöczi István, Nagy Ferenc, Östreicher Adolf. Főtitkár: Ullmann Jákó. Pénztárnok: Gittling András. Titkár: Tibor Samu. Ellenőrök: Dobos Lajos, Kovács Adolf, Gazda: Fodor Gusztáv. Könyvtárnokok: Göttler Vilmos, Valenta József. Számvizsgálók: Pálfy József, Krausz József, Risay Pál. Választmányi tagok: Mészáros Dezső, Beckmann Jakab, Balog József, Vári Ferenc, Czompó Kálmán, Hanicz Márton, Danca István, Benedek Béla, Gotteszmann Ábrahám, Koch Miklós, Krizsek János, Major Márton, Neumark Jakab, Drozd János, Adler Mór, Taub Adolf, Rosenbláth József, Kövér József, Szőke István, Skolnyik József, Schefcsik János, Kiss István, Takáts János, Molnár Vince. Póttagok: Böcskey Dániel, Vladár István, Rózsaviz Á., Rozner Samu, Szabó Simon, Nagy János. Választott bíróságba: Fischer F. Lajos, Hlinka Jenő.

Fürst Ignác azt indítványozza, hogy a tagsági díj 24 fillérre emeltessék.

Több felszólalás után az elnökség elé utalták ezen indítványt.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

Szabóiparostársaink! Készüljete az országos szövetkezeti kongresszusra! Harcra hívta -bnek nünket, állunk elébe!

A Férfiszabó-Munkaadók Szövetségének közgyűlése.

A Férfiszabó-Munkaadók Szövetsége vasárnap, e hó 6-án tartotta meg az ipartestület disztermében Varga Ignác elnöklete alatt évi rendes közgyűlését a szövetség tagjainak nagy érdeklődése mellett.

Varga Ignác elnök jelenti, hogy a közgyűlés az alapszabályok 9. szakasza értelmében határozatképes; meleg szavakkal üdvözli a megjelenteket s az ülést megnyitja. Választás esetére Fried Vilmos, Neufeld Samu és Messinger Mór urakat nevezi ki a szavazatszedő bizottság tagjaivá.

Vitéz Aladár titkár terjeszti be ezután évi jelentését, mely szerint a szövetséghez, dacára rövid egy esztendei fenállásának, a budapesti férfiszabó-munkaadók legnagyobb része csatlakozott, mely tény legfényesebben bizonyítja ezen szövetség működése irányzatának megfelelő és hasznos voltát.

A szövetség részt vett az Aradon 1909. augusztus 20-án tartott országos szabó-kongresszuson. A kongresszus ezen szövetségi kiküldöttek indítványára elhatározta, hogy a rossz fizető rendelők névsorának megfelelő nyilvántartása céljából országos irodát állít fel. Ezen országos iroda felállításával a férfiszabó-munkaadók szövetségét bizta meg.

Elhatározta továbbá a kongresszus, hogy a férfiszabó-munkaadók országos szövetségének megalakítása céljából 1910. év augusztus havában Budapesten országos kongresszust rendez, melynek előmunkálataival ezen szövetséget bizta meg.

A férfiszabó-ipartestület ez évi rendes közgyűlése Fried Vilmos, Noszlopi Henrik, Berényi János, Vitéz Aladár és Kranowitz Sándor szövetségi tagokat az ipartestület előljáróságába beválasztotta.

Fried Vilmos pénztárnok benyújtja az évi zárszámadást és a költségelőirányzatot. A közgyűlés a jelentést tudomásul vette és a felmentvényt egyhangulag megadta.

Az elnök ezután elrendelte a választást, melynek eredménye: elnök: Varga Ignác, alelnökök: Wigand Mihály és Petrik Béla, titkár: Vitéz Aladár, pénztárnok: Fried Vilmos, ellenőrök: Neufeld Samu és Illovszky Lipót, gazda: Messinger Manó. Választmányi rendes tagok: Szabó József, Simon Ferenc, Szabó Dániel,

Dinjer István, Fried Ármin, Hancsel József, Kohn Sámuel, Kranowitz Sándor, Berényi János, Rotkel Arnold, Zahler Bernát, Székler Vilmos, Weisz Sándor, Granitz Adolf és Noszlopi Henrik.

Fried Vilmos indítványára — különös tekintettel arra, hogy a kartársi összetartás és ügybuzgóság izmosodjék — a közgyűlés elhatározta, hogy a szövetség köihelyiséget létesít, a hol a szövetség tagjai számára állandóan rendelkezésre fognak állani az információk adásával megbízott közegek.

Hogy a kör fentartása a szövetség anyagi erejét ne terhelje, a közgyűlésen jelenlevők egyhangu lelkesedéssel bejelentették, miszerint három esztendeig a körhelyiség bérét sajátjukból fedezik.

A közgyűlés az elnök éltetésével befejeződött.

Fried Vilmos.

A Szabó Hirlap — a nyilvánosság erejével véd, oktat és erősíti az ipart, iparost egyaránt.

Pál János vendéglője, Wesselényi-utca 57. sz., Almássy-tér sarok, a szabók találkozó helye. Izletes ételek és kitűnő borok. Pontos kiszolgálás. Minden este Schrammel-zenekar.

Férfiszabók,

kiknek előkelőbb feleik számára finomabb minőségű árura van szükségük, kérjenek levelező-lapon

mintagyűjteményt

ECKBAUER ENDRE

posztókereskedőtől

Budapest, V., Erzsébet-tér 6. szám.

ENGEL TESTVÉREK SZÁRAZ, VEGYTISZTÍTÓ ÉS MŰFESTŐ TELEPE TELEFON: FŐÜZLET: VII., SIP-UTCA 11. SZ. 160-76.

Felhívjuk a férfiszabó iparos urak szives figyelmét fenti telepünkre, hol férfi ruhák száraz és vegytisztítását — szükség esetén 24 óra alatt — jutányosan és pontosan eszközöljük

Specialisták női ruhák, csipkék, selymek, függönyök, zsinórok stb. mintaszerinti megfestésében és azok száraz és vegytisztításában.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközölünk.

Fióküzletek: VII., Dob-utca 59. — VI., Nagymező-utca 52.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
szabókellékek és bélésárukban

WEISZ SALAMON

BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 15. SZ.

1909. MÁJUS 1-TŐL KEZDVE

WESSELÉNYI-UTCA 4. SZ.

ALÁ, A DRÉHER PALOTÁBA HELYEZTETETT.

Levelező-lap útján tett megrendelések
legrövidebb időn belül pontosan és
gyorsan eszközöltetnek.

≡ A szabóiparosok találkozó helye ≡
Bulányi-féle vendéglő, Kazinczy-utca és
Wesselényi-utca sarok.

Fischer Simon és Tsai
Bpest, Bécsi-u. 7. Deák Ferenc-u. 12.

Arany- és selyem brokátok.
Fekete és színes selyembélések.
Selyem- és chappe-ujjábélések.
Bársonyok és Peluche-ök.

Kárpitosmunkákat jutányos árban készít

Schwarcz kárpitos

VII., Dob-utca 2. sz. Károly-körut sarok.

Raktáron tart diványokat, sezlónt, garnitúrákat, matracokat, szalmazsákokat, hálószobákat.

Szabóiparosok 5% engedményben részesülnek.

KLEIN „RÉMI“-kávéháza József-körut 6. sz.
A szabók találkozósi helye.

Megjelent

Magyarország hét legel-
sőbbrendű szabásai által
szerkesztett

**A modern szabászat
tankönyve**

Ára kötve 5 korona.
füzve 3 korona.

Nélkülözhetetlen tanács-
adója a szabóipari szak-
mával foglalkozóknak :

Lapunk kiadóhivatalá-
ban kapható.

Sürgöny-cim: KRAUSZKO.

KRAUSZ ÉS TÁRSAI

TELEFON 90-04. SZÁM.

EGYESÜLT ZSINÓR- ÉS PASZOMÁNY-GYÁR

Iroda és raktár: BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 11.

≡≡≡ Gyár: NAGY-ATÁD (Somogy megye.) ≡≡≡

Ezelőtt: Reich Adolf és fia, Schön Jakab utódai, Wollák és Berkovits.

GRAND-PRIX 1900-ban a párisi világkiállításon.

DISZOKLEVÉL 1906-ban a mileniumi kiállításon.

Első magyar vitorlavászon len- és jutaáru-gyár

Klinger Henrik, Pozsony

Raktár: Budapest, V. kerület, Szabadság-tér 11. szám.

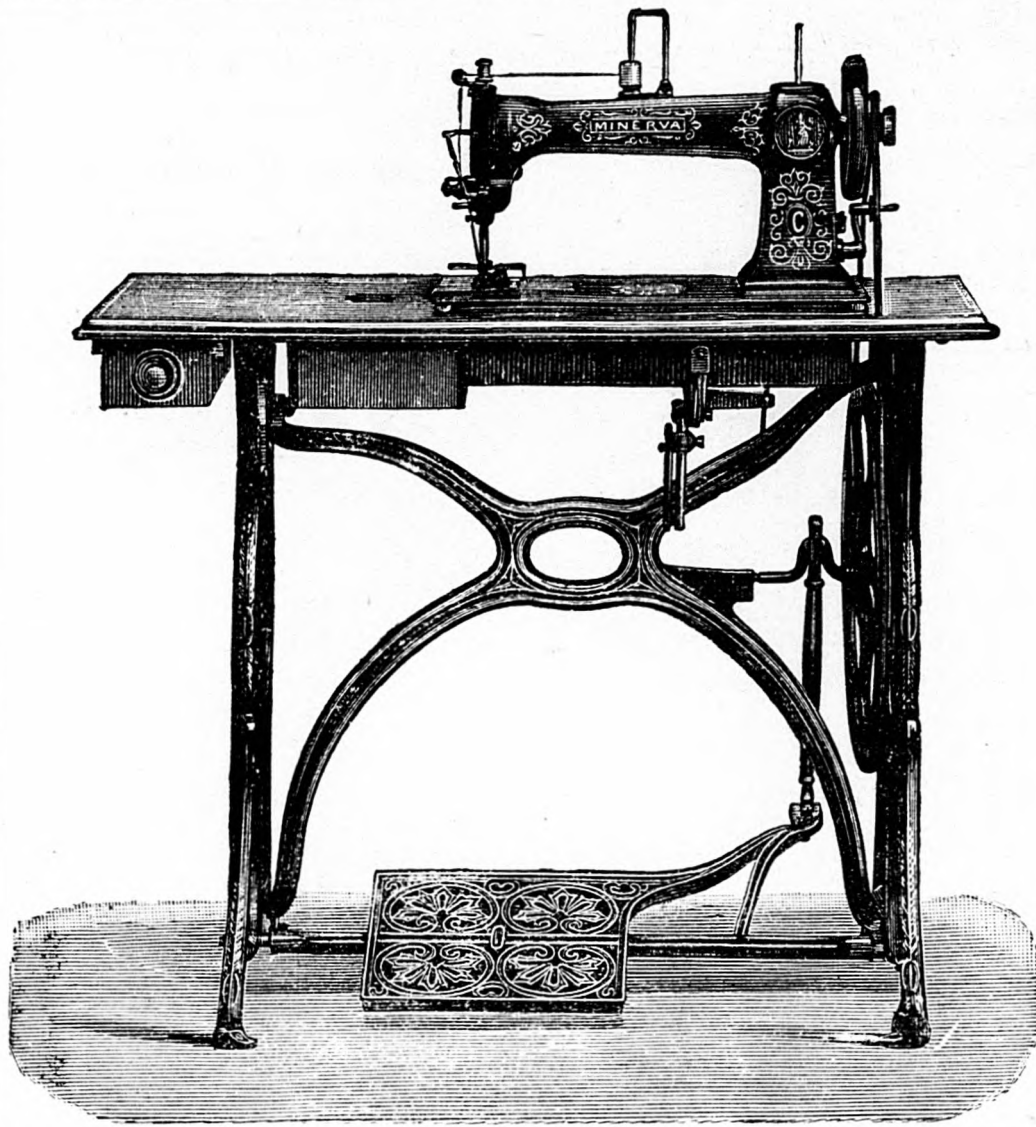
HERBSTER FERENC

≡ GÉPÉSZ ≡

BUDAPEST

AKÁCFA-U. 5.

Varrógép és
kerékpár ja-
vitó-műhely
: és raktár :

Szabóiparo-
sok részére a

“MINERVA”

varrógép

az általam szabadal-
mazott állvánnyal, a
legkönnyebb és leg-
:: gyorsabb járásu ::

Azonkívül raktáron
tart világhírű

„PFAFF” varrógépet,
minden rendszerben.

✂ ERDÉLYI ÉS TÁRSA Nyugotipályaudvar ✂
Aréna-uti kapu. ■

POROSZ KŐSZÉN, KOKSZ ÉS TŰZIFA NAGYKERESKEDŐK

Ajánl porosz kőszent a Szabóiparosok egyesületének tagjai részére. Beraktározás nyitott fuvarban és zsákokban házhoz szállitva a legolcsóbb árban. ■ Telefon 68-52.

ELSŐ MAGYAR KATONAI FÉMGOMBGYÁR

GROSSMANN

≡ GYULA ≡

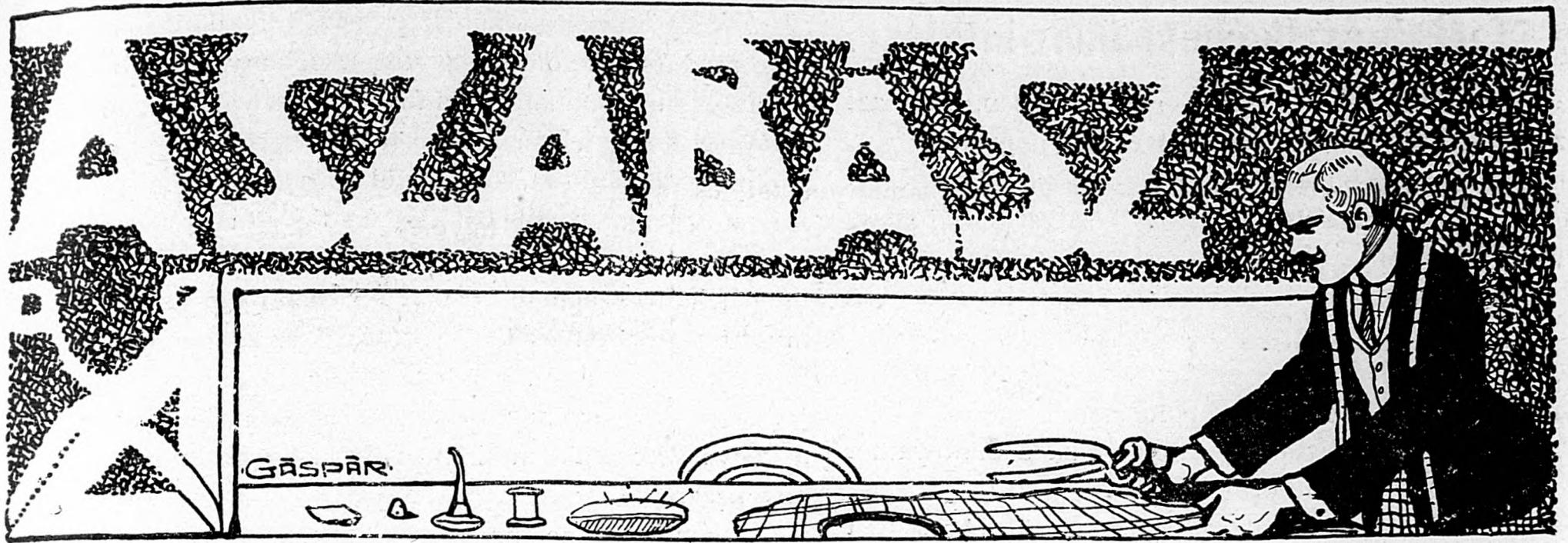
BUDAPEST

VIII. ker. FUTÓ-
UTCZA 15. SZ.

■ m. kir. honvédség, közös
hadsereg, m. kir. állam-
rendőrség, posta és távirtda
hivatal, m. á. v., m. kir.
penzügyőrség és korona-
őrség, csendőrség és len-
:: gerészet szállítója ::

Készit mindennemű érc-
gombokat, jelvényeket, □
czimereket, monogrammo-
mokat, portás és karmes-
□□□ teri botokat. □□□

Az öltözködés művészete.

Mangold Béla Kolos „A férfi és ruhája” című kitűnő könyvéből.

V.

Azt például, hogy zsaketben vagy redingotban látogassunk-e meg valakit, az illető személyhez való viszonyunk mérlegelése mellett esetről-esetre magunknak kell megállapítani.

Jó izlésű uraknak tehát a divat csak segédeszközül szolgál az elegáns öltözködéshez. Azok, a kik tudják, hogy mi a szép s tehetségük folytán kritikát gyakorolhatnak a divat fölött, csak az esetben teszik magukévá azt, ha igazán szép és követésre méltó.

De térjünk át a gyakorlatra.

Mindenki gyönyörködhetett már azon a művész ónjára méltó képen, mikor a kávéházi vagy vendéglőbeli pincér a távozni készülő vendégnek a télikabát vagy felöltő fölvetésénél segédkezik. Valahányszor látom azt a mérkőzésnek beillő előzékenységet, mindig eszembe jut az az öreg ur, kit a földre rántott a segédkező pincér, mikor a felhuzott kabát alá nyulva lefelé ráncigálta a zsaket feltűrődött szárnyait.

Az öreg ur restelte a dolgot és keményen oda-szólt az atléta ganimednek: „Máskor kikérem az ilyen erőszakoskodást!” Mire az udvarias pincér ekképpen mentegetődzött: „Bocsánatot kérek, de erre a kis testgyakorlatra szükségem van!”

Nem csoda, hogy ilyen „segítség” folytán oly kényelmetlenül érzi magát az illető a ruhájában — hogy poétikus hasonlattal éljünk — mint a galamb a csapdában. Pedig olyan könnyen és egyszerűen lehet e dolgot megcsinálni, hogy a legnehezebb kabátot gyorsan és jól feladhassuk.

Mindenki megpróbálhatja ez a vendégén. Fogjuk meg csak a kabátot két kézzel a gallér mellett a vállak fölött, tartsuk azt kellő magasságban, úgy, hogy az illető könnyen becsusztathassa karjait a kabátujjakba s ha ez megtörtént, emeljük föl a kabátot egy kissé, aztán eresszük el, hogy az magától essék a kellő helyre.

Nem szükséges a felső kabát gallérjához nyulni, még kevésbé kell az alsó kabátot lehuzogatni, mert a leirt módon minden rész a rendes helyén marad, hívált, ha az alsó kabátot begomboljuk, mielőtt felöltönket magunkra vesszük vagy föladatjuk.

Különben a legtöbb ember — legalább az első alkalomkor — rosszul ölti fel az új kabátját. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy kifordítva vagy hátulgombolósan veszi föl, hanem hogy soha sem veszi föl úgy, hogy minden testrésze egészen kitöltse azt. Nem csoda tehát, hogy kényelmetlenül érzi magát benne, miért persze a szabót okolja, pedig sok esetben ő maga a hibás.

Ha kabátot öltünk föl, huzzuk azt jól vállainkra, e célból nyuljunk a kabát alá és toljuk gondosan a helyére az ingujj ráncait, úgy mint a feleségünknek vagy társaságunkban lévő más hölgynek szoktunk segédkezni a kabát felvetésénél, mikor a selyem-bluzdus ráncait igazgatjuk alatta. A kinek még nincsen felesége, annak sem árt ezt megtanulni, mert a mentők szerint mindenkit érhet baleset. A baleset ez esetben természetesen a leendő feleséget éri! Ha ez megtörtént, nem a balesetet értem, hanem az ingujj vállráncainak lesimitását, huzzuk le az ingujjakat a kezelőknél fogva és gomboljuk be a kabátot. Ne törődjünk a meleggel, viseljük a kabátot legalább az első 5—6 alkalommal begombolva még kánikulában is. Meg kell hozni ezt az áldozatot kabátunk helyes formája kedvéért. A nélkül, hogy tennénk valamit, még a jól öltözködés reputációját sem szerezhajjuk meg.

Ha ily módon sikerült egy teljesen jól álló kabátra szert tennünk, azért igen könnyen elronthatjuk azt, ha kedvünk tartja. A legegyszerűbb és legbiztosabb mód erre a zsebek tultömése. A dolog igen egyszerű. A kis, szűk zsebeket jól ki kell tágitani, tele kell tömni noteszekkel, minél nagyobbakkal kérem, pénztárcákkal még nagyobbakkal kérem stb. s bámulatos rövid idő múlva sikerül a kabátot formátlanná és nyuzottá tenni.

(Folytatása következik.)

Az ipari tanfolyamok beszüntetése.

Egy rövidke hír jelent meg a lapokban, mely azt a száraz tény közli az érdekeltséggel, hogy a m. kir. technológiai iparmuzeum az évek óta folytatott ipari tanfolyamokat március végétől kezdve beszüntetni kénytelen. Ennek a hírnak két oldalu magyarázata van. Az egyik az, hogy nyilvánosságra kellett hozni a dolgot azért, mert százával jönnek a jelentkezések a vidékről és a fővárosból ezekre a tanfolyamokra. Ezt az áradatot tehát vissza kellett szorítani, mert az folyton dagadó hullámaival átcsapott volna a tanfolyamokat rendező ipari közintézetten.

A másik magyarázat az, hogy tényleg be kellett szüntetni az ipari tanfolyamokat, mert az ex-lex miatt nem volt meg mintegy 50—60.000 korona, amelybe e tanfolyamoknak nyári-őszi fentartása került volna. Jól jegyezzük meg, összesen mintegy hatvanezer koronáról van szó, mely ex-lexet teremtett a legpraktikusabb és a legeredményesebb szakotatás terén.

Ezzel szembeállítjuk a következő száraz adatokat.

Budapesten volt a legutolsó félévben 59 rendszeren szervezett tanfolyam 3495 hallgatóval, a szakkiállítások alkalmával, illetőleg azokkal kapcsolatban volt 27 tanfolyam 606 hallgatóval; a vidéken volt rendszeres szervezetű 171 tanfolyam 3106 hallgatóval, továbbá 50 ruházati, ipari vándortanfolyam 747 hallgatóval, összesen volt háromszázhet tanfolyam hétezerkilencszázötvennégy hallgatóval.

De ezek a beszélő számok egymagukban nem elég kifejezők. Látni kellett, hogy a magyar iparosság mily nagy kedvvel és szeretettel tódult a tanfolyamokra, melyeknek eredményei előtt maguk a tanárok és szaktanítók mintegy csodálkozó meglepedettséggel hajoltak meg. Bebizonyosodott egyes iparágakban, hogy e tanfolyamok folytán a termelés minden ágban jelentékenyen javult, tökéletesedett és egyes szakmákban százezrekre tehető az így elért effektív termelési haszon.

Mindig az volt a panasz, hogy iparosaink egy része elavult formák szerint dolgozik, nem tart lépést a korrallal és elzárkózik a modern haladás követelményei elől. Ennek ellentmond az ipari tanfolyamok fényes eredménye, melyre méltán büszke lehet a technológiai iparmuzeum és ennek derék vezérkara. Ma már iparosaink belátják, hogy tanulniok kell, mert minden nap új és új jelenségek merülnek fel az ipari termelés terén. Ezeket meg kell ismerniök és a szerszámokat minden alkalommal fényesíteni, a szaktudást mindig bővíteni kell, ha a versenyt a folyvást haladó külföldi szaktársakkal fölvenni és meggyőzni akarják. És hogy akarják, ezt már bebizonyították számtalanszor, de — sajnos — a lehetőséget ez akarát érvényesítésére most elveszi előlük az ex-lex.

Ez nagy csapás a szépen fejlődő magyar kézműiparra, de a közép- és gyáriparra is, mert a tanult munkások elől is elvonják a tökéletesedés lehetőségét.

A kereskedelmi miniszter urnak talán kinálkoznék még mód és alkalom, hogy azt a néhány ezer koronát a tanfolyamok folytatólagos fentartására valahonnan előteremtse. Kevés híján nyolcezer szakiparos vette igénybe a tanfolyamokat és körülbelül ugyanannyian várják folytatólag ennek áldásait. És ha figyelembe vesszük, hogy egy-egy tanfolyamhallgató a maga műhelyében még néhány szakembert avat be újabb tapasztalataiba, munkást, segédet és inast, akkor tizezrekre megy azok száma, akiktől a tudás forrását elzárják.

Ezt pedig nem volna szabad megcselekedni, mert a kenyérkeresetükben háborítják meg ezzel az iparosok tizezeit.

Bizunk benne, hogy a kereskedelmi miniszter ur nem fogja szankcionálni azt a rettenetes igazságtalanságot, sőt oktalanságot, amit a magyar iparon most elkövetni készülnek.

(Magyar Hírlap)

Gelléri Mór.

Záróvizsgálat.

A m. k. r. technológiai iparmuzeum által Szombat helyen rendezett női szabóipari tanfolyamon f. hó 7-én tartották meg a záróvizsgálatot. A vizsgálaton a technológia részéről Gyuriss Pál szakellenőr vett részt, azonkívül az ipartestület és nagyszámu előkelő közönség volt jelen. A vizsgálatot Tarródy János polg. isk. igazgató, mint a tanfolyam igazgatója nyitotta meg, röviden vázolta a tanfolyam célját, valamint annak vezetése körül fölmerült főbb mozzanatok. Ezután a tanfolyamon résztvett 22 hallgató mutatta be a női ruhaszabásban szerzett ismeretét Tischler István szaktanár vezetése mellett. Majd egy kész ruhán mutatták be az esetleges hibák javításának módozatait. A hallgatók precíz feleletei megnyerték a jelenvolt közönség tetszését.

Az egy óráig tartó vizsgálat után Tarródy János igazgató szép beszédben köszönte meg úgy a szakellenőrt, mint a szaktanító fáradozását s a hallgatókat a további önképzésre buzdítva kiosztotta a bizonyítványokat, Gyuriss Pál szakellenőr a technológia részéről mondott köszönetet Tarródy János igazgatónak, valamint Tischler szaktanítóknak. A hallgatók nevében Horváth Terus köszönte meg a szaktanító fáradozását, mire Tischler István szaktanító úgy Tarródy Jánosnak, mint a hallgatóknak hálás köszönetet mondott.

A magunk részéről ismételen is csak konstatáljuk, hogy ez a záróvizsgálat is fényesen igazolta, hogy a helybeli polgári fiúiskola érdemes igazgatója, Tarródy János nagy és nehéz munkája mellett igazi lelkesedéssel fáradozik az iparfejlesztés és iparosképzés érdekében.

A szaklap — a fejlődést óhajtó, a tanulni vágyó szabóiparos kateja.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára.

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
SINGER
varrógépek
árusítanak

mindannyian
ezen
címről
felismerhetők.

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest, IV. Semmelweis-utca 14.

■ ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek. ■
■ Fiókküzetek minderrütt. ■

BARBER IZIDOR ÉS T^SA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélésárak

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V., Deák-tér 3. szám.

Saját érdekében cselekszik,

ha szabókelléket és bélésárut

BERDACH HENRIK-től

(VI. ker., Rózsa-utca 84. sz.)

rendeli meg.

Versenyképes árak! Pontos szállítás!

Levél útján való megrendeléseknél a postai költség a rendelőnek megtérítettik.

MEIER GYULA

BŐRÖNDÖS BUDAPEST, VIII.

Flór-utca 4. (A Rókus kórház mellett)

készíti saját műhelyeiben az összes tisztí bõrnemű-felszerelési cikkeket.

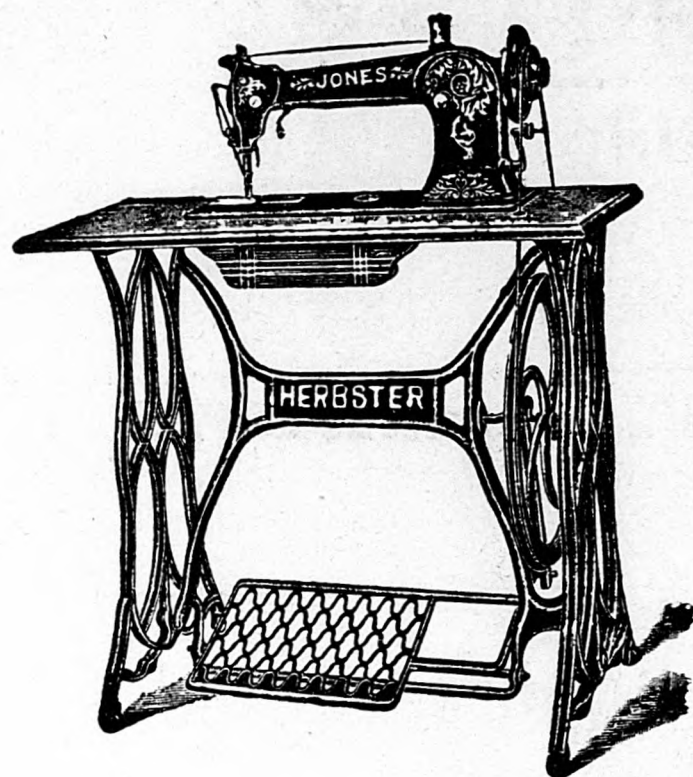
A m. k. honvéd Ludovika Akadém. szállit.

“JONES”

a legjobb, leggyorsabb és legkönnyebben járó varrógép szabóiparosok részére. A gép előre és hátra varr s ezáltal zsebvégék összevarrására is alkalmas.

A Jones Sewing Machine Co. Angolország legnagyobb gyára, mely kizárólag elsőrendű varrógépeket gyárt.

≡ MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ: ≡
HERBSTER KÁROLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 9. SZ.

Alapított 1885. 80 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

□ TANIDŐ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz kénpeszt a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zeneakadémiával szemben.) 80 TELEFON 48—51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben, fehérneműekben és szabókellékekben.

LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Monogrammok Műselymek Cordonetselyem

és mindennemű kézimunkák gyári áron

BÉRCZID. SÁNDOR

női kézimunka nagyiparosnál

BUDAPEST, VI., DESSEWFFY-UTCA 5.

saját áruházában. — Vidékre nagy képes árjegyzék ingyen.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női- és férfi-konfekció szabómesterek találkozó helye.

Gyári telefon 92-97.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 15. sz.

Minden fajta, angol, francia és hazai gyártmányu
posztó, gyapjuszövetek, bélésárúk
és szabókellékek gyári raktára.

!! **A** szabóiparosok legolcsóbb bevásárlási forrása !!

Az Első magyar Jacquard selyem-szövőgyár

Alapított 1889. évben. Tulajdonos: Schwarcz Lajos Alapított 1889. évben.

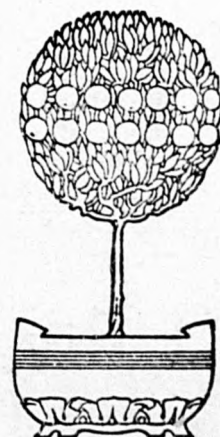
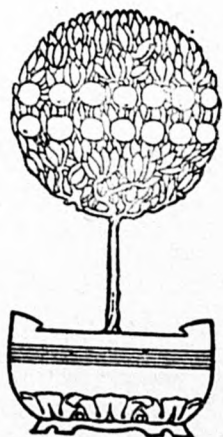
BUDAPEST, IX. ker., Gyep-utca 39. szám.

❁❁❁ K É S Z I T : ❁❁❁

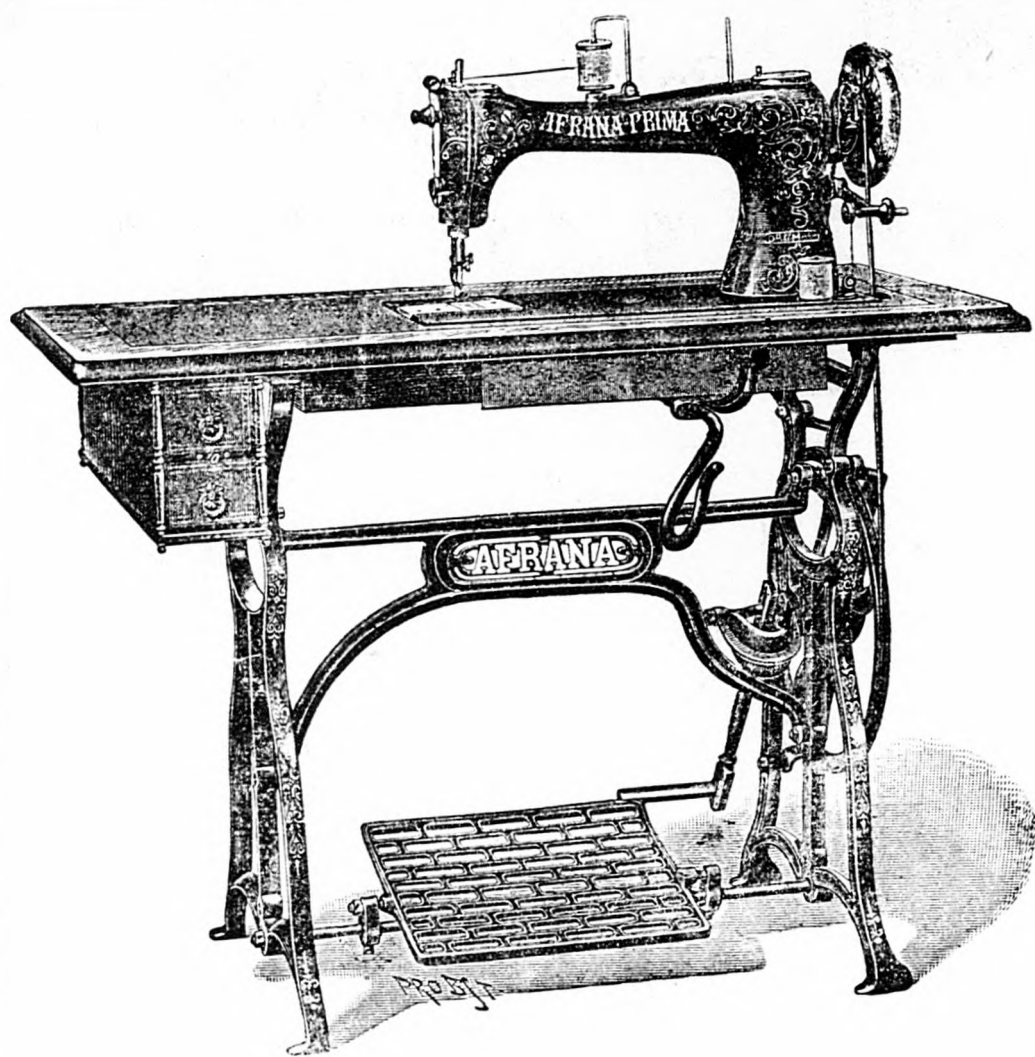
Különféle színü és
❁ kivitelü selyem, ❁
gyapju és piket dívat
❁ mellényszövetet ❁

szabó- és cipész cím-
két, kabát-akasztót
a legkülönfélébb
ízléses kivít lben.

❁❁❁ Minták ingyen és bérmentve. ❁❁❁

AFRANA-PRIMA

Gyorsvarró közhajós

varrógép

különösen férfi szabók részére gyártva.

Előre és hátra varr, játszi könnyedséggel, miért is leggyorsabb menettel.

Kiváló pontos munka!

Legegyszerűbb kezelés!

Percenként 2000 öltés!

Biesolt és Locke

Meissení varrógépgyár, alapított 1869

VEZÉRKÉPIVSELO:

HOLLUB JÁNOS UTÓDA

FEHÉR ANDOR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 12.

Kiss Pollák „Árpád“-kávéháza, Budapesten.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103-74.

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárúk és varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-városi áruház **divatházának** Váró-, író- és olvasó-
összes helyiségei : termek :

BUDAPEST, IV. KOSSUTH LAJÓS-U. 9.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.
Román királyi jubileum érem tulajdonosa.
Grand prix nagy aranyérme és keresztje.
Kítüntetve Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá London, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészies kivitelben mindennemű aranyhimzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálók.

Eredeti Singer és Wheeler & Wilson varrógépek

✿ a szabóiparban előforduló összes varrási munkák számára. ✿

Különleges gomblyuk varrógépek

szálfogó szerkezettel tetszés szerinti gomblyukak készítésére. E gépek önműködő megállító és vágó készülékkel vannak ellátva.

Gyorsvarrógépek

egyszerű és párhuzamos varratok készítésére.

Ruházati szakmában nélkülözhetetlen!

700-nál több különféle fajta eredeti Singer varrógép készül, minden elgondolható ipari célra

Azon üzletek
amelyekben
SINGER
varrógépek
árusíttatnak

mindannyian
ezen
címről
felismerhetők

Singer Co. varrógép részvénytársaság
ipari osztálya

Budapest, IV. Semmelweis-utca 14.

■ ahol a piacra kerülő legújabb ipari gépek díjtalanul bemutatva lesznek. ■

■ **Fiókküzetek mindeütt.** ■

BARBER IZIDOR ÉS T^SA

≡ bel- és külföldi ≡

posztók, bélésárúk

és szabókellékek

≡ gyári raktára ≡

BUDAPEST

V., Deák-tér 3. szám.

Saját érdekében ✿ cselekszik,

ha szabókelléket és bélésárut

BERDACH HENRIK-től

(VI. ker., Rózsa-utca 84. sz.)

rendeli meg.

Versenyképes árak! Pontos szállítás!

Levél útján való megrendeléseknél a postai költség a rendelőnek megtérítettik.

MEIER GYULA

BŐRÖNDÖS & BUDAPEST, VIII.

Flór-utca 4. (A Rókus kórház mellett)

készíti saját műhelyeiben az összes tisztí bőrnemű-
■ felszerelési cikkeket. ■

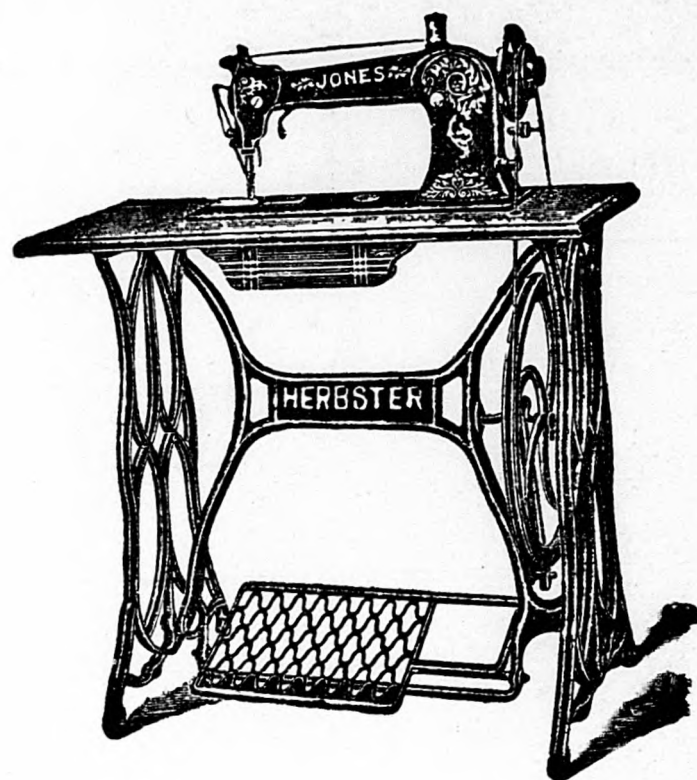
A m. k. honvéd Ludovika Akadém. szállit.

“JONES”

a legjobb, leggyorsabb és legkönnyebben járó varrógép szabóiparosok részére. A gép előre és hátra varr s ezáltal zsebvégék összevarrására is alkalmas.

A Jones Sewing Machine Co. Angolország legnagyobb gyára, mely kizárólag elsőrendű varrógépeket gyárt.

≡ MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELŐ: ≡
HERBSTER KÁROLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY-KÖRUT 9. SZ.

Alapított 1885. 80 Alapított 1885.

A modern szabászatból

kellő és alapos oktatás a legrövidebb idő alatt csakis az 1885. év óta fennálló, aranyéremmel és díszoklevéllel kitüntetett

Első Nyilvános szabásztanítási Intézet-

ben nyerhető

Budapest, IV., Szervita-tér 8. II. emelet 36.

□ TANIDŐ NAPONTA 5 ÓRA. □

Tanórák: ünnep- és vasárnapokat kivéve reggel 9 órától 12 óráig; délután 2 órától 4 óráig tartanak, vagy kívánatra este 7 órától 9 óráig.

Rendes tanidő 14 nap. A fölfogáshoz képest a tanidő néhány napra redukálható, vagy a szükséghez mérten meghosszabbítható.

Minden tanítvány már az első 8 napon belül próbaszabás által meggyőződhetik tanulásának eredményéről. Az intézet műhelyében próbát csinálhat.

Tandíj: a modern férfi-ruhák szabásának tanítására, az összes rajzkellékekkel együtt 70 kor. Magyar ruhák, katonai- és papiegyenruhákkal együtt 100 korona.

Süketnémák, vagy akik a szabóságot nem tanulták, a tandíj kétszeresét fizetik.

Tandíj a belépés napján előre fizetendő. — Bővebb értesítés levél útján is nyerhető.

SZENES MIKSA

Budapest, VII., Király-utca 59.

(A Zeneakadémiával szemben.) 80 TELEFON 48—51.

Nagy választék férfi és női divatcikkekben, fehérneműekben és szabókellékekben.
LEGOLCSÓBB BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS!!

Monogrammok

Műselymek

Cordonetselyem

és mindennemű kézimunkák gyári áron

BÉRCZID. SÁNDOR

női kézimunka nagyiparosnál

BUDAPEST, VI., DESSEWFY-UTCA 5.
saját áruházában. — Vidékre nagy képes árjegyzék ingyen.

LÁZÁR-féle kávéház

Budapest, VII., Dob-utca 20. (Holló-utca sarok).

A budapesti női- és férfi-konfekció szabómesterek találkozó helye.

Gyári telefon 92-97.

Raktári telefon 16-71.

SCHWARCZ LAJOS

Budapest, IV., Deák Ferencz-utca 15. sz.

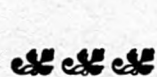
Minden fajta, angol, francia és hazai gyártmányu
posztó, gyapjuszövetek, bélésárúk
és szabókellékek gyári raktára.

!! **A** szabóiparosok legolcsóbb bevásárlási forrása !!

Az Első magyar Jaquard selyem-szövőgyár

Alapított 1889. évben. Tulajdonos: Schwarcz Lajos Alapított 1889. évben.

BUDAPEST, IX. ker., Gyep-utca 39. szám.

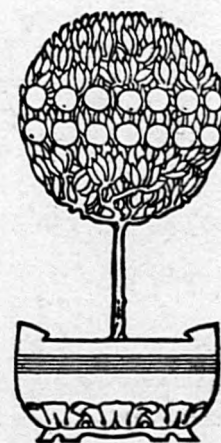
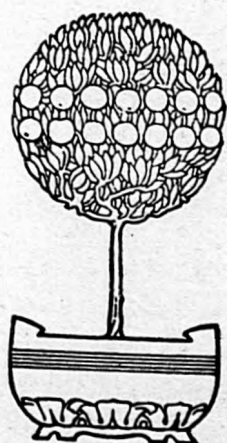
K É S Z I T :

Különféle színü és
kivitelü selyem,
gyapju és piket dívat
mellényszövetet

szabó- és cipész cím-
két, kabát-akasztót
a legkülönfélébb
ízléses kivitelben.

Minták ingyen és bérmentve.

AFRANA-PRIMA

Gyorsvarró közhajós

varrógép

különösen férfi szabók részére gyártva.

Előre és hátra varr, játszi könnyedséggel, miért is leggyorsabb menettel.

Kiváló pontos munka!

Legegyszerűbb kezelés!

Percenként 2000 öltés!

Biesolt és Locke

Meissení varrógépgyár, alapított 1869

VEZÉRKÉPIVSELO:

HOLLUB JÁNOS UTÓDA

FEHÉR ANDOR

BUDAPEST, IV. MAGYAR-UTCZA 12.

Kiss Pollák „Árpád“-kávéháza, Budapesten.

Gombkirályhoz!

Legnagyobb gyári raktár mindennemű gombokban. : Nagyban és kicsinyben.

Laufer Arnold

Budapest, Laudon-u. 7.

Telefon
103-74.

HORECZKY JAKAB

VII., Dohány-utca 20.

Gyapjuszövetek, bélésárúk és varrókellékek nagy választékban

Maradékok legolcsóbb árban.

HOLZER

császári és királyi udvari és kamarai szállító

Világ-
városi
áruház

divatházának

Váro-, író-
és olvasó-
: termek :

összes helyiségei

BUDAPEST, IV. KOSSUTHLAJOS-U. 9.

HERZ EMMA

ELSŐ MAGYAR ARANYHIMZŐ-TELEPE
BUDAPEST, IV. DEÁK FERENC-U. 17.

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg kamarai szállítója.

Román királyi jubileum érem tulajdonosa.

Grand prix nagy aranyérme és keresztje.

Kitüntette Orsz. iparegyesület díszérmével, továbbá London, Bécs, Budapest, Milánó, Bukarest stb.

Készít művészi kivitelben mindennemű aranyhimzéseket!
Tervekkel és rajzokkal díjmentesen szolgálók.